

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

**2025 YILI
MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
FAALİYET RAPORU**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
TABLolar	3
ŞEKİLLER	3
İL MÜDÜRÜ SUNUŞU	4
I) GENEL BİLGİLER	5
A. Hata! Yer işareti tanımlanmamış.B. 121. 11	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.C. İlin Genel Tarımsal Görünümü
2. Teşkilat Yapısı	13
3. Fiziksel Yapı	14
4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı	16
5. İnsan Kaynakları	17
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	18
II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	19
A. 191. 20	Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	20
3. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	20
4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	21
5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	21
6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	22
7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	22
8. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	22
9. Diğer birimler	22
B. 541. 23	Bütçe Uygulama Sonuçları
2. Mali Denetim Sonuçları	26
III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	27
IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER	30
V) EK TABLOLAR	32

TABLolar

Tablo 1: Bina Varlığı	14
Tablo 2: Araç Durumu	15
Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)	16
Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı	17
Tablo 5... İliYılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu	23
Tablo 6: ... İliYılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi (TL)	24
Tablo 7: ... İliYılı Tarım ve Orman MüdürlüğüYılı Yatırımları (TL)	24
Tablo 8: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılım	33
Tablo 9: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılım	34
Tablo 10: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet)	35
Tablo 11: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı	36

ŞEKİLLER

[Şekil 1: Manisa İli Siyasi Haritası 11](#)

İL MÜDÜRÜ SUNUŞU

Bakanlığımız, Türkiye Yüzyılı'nın hedefleri doğrultusunda tarımsal üretim, ormancılık ve su yönetimi alanlarında sürdürülebilirliği esas alan, güvenli bir geleceği inşa etme vizyonu ile hareket etmektedir. Tüm çalışmalarımız bu temel ilke etrafında şekillenmektedir.

Geniş bir sorumluluk alanına sahip olan Bakanlığımız, doğal kaynaklarımızın korunması ve geliştirilmesi noktasında kararlı adımlar atmaktadır. Topraklarımızın ve su varlığımızın yanı sıra orman zenginliklerimizi koruma altına alarak, tarımsal üretimde hem verimi hem de kaliteyi yükseltmeye odaklanıyoruz. Bununla birlikte, üreticilerimizin hak ettiği

değeri görmesini ve vatandaşlarımızın sağlıklı gıdaya erişimini garanti altına almak öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

Ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişiminde belirleyici rol oynayan tarım ve ormancılık sektörleri, bilinçli ve tutarlı politikalarımızla milli ekonomimize kayda değer katkılar sunmaktadır. Tarım sektörünün yakın geçmişte elde ettiği başarılı performansın kalıcılığını sağlamak ve geleceğe taşımak amacıyla çalışmalarımızı kesintisiz olarak yürütüyoruz.

Manisa ili, Türkiye'nin tarım sektöründe en önde gelen illerinden biri olarak hem üretim çeşitliliği hem de verimlilik açısından stratejik bir konuma sahiptir. İlin verimli ovası, sulama imkanları ve iklim avantajı sayesinde zeytin, üzüm, tütün, meyve-sebze ve tarla bitkilerinde yüksek üretim kapasitesine sahiptir. Tarım, sadece ekonomik bir faaliyet değil, aynı zamanda istihdam ve kırsal kalkınmanın da temel dinamiği olarak öne çıkmaktadır. Son yıllardaki tarım ve sanayi entegrasyonu ve tarımsal üretimin ihracat potansiyeli sayesinde Manisa ili tarım sektöründe yüksek katma değer üretir hale gelmiştir.

Bu çerçevede, bugünün ve yarının karşılaşacağı zorluklara; tarım ve orman sektörlerindeki mevcut üretim kapasitemizi, sürdürülebilirlik anlayışını, verimliliği, kalite standartlarını, kayıt sistemlerini ve sektörel yatırımları güçlendirerek yanıt vereceğiz.

Piyasa dinamiklerini gözeterek dengeli bir üretim modeliyle, küresel pazarlarda rekabet edebilirliği artıran, modern teknolojilere dayanan, altyapı eksikliklerini gidermiş, yüksek verimli ve sürdürülebilir bir tarım ve ormancılık yapısı kurmak öncelikli amacımızdır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN liderliğinde Bakanımız İbrahim YUMAKLI ve Sayın Valimiz Vahdettin ÖZKAN'nın desteklerinde; tarım ve ormancılık sektörü inşa ederken planlı üretim, dirençli ve gelişime açık bir tarım sektörü oluştururken, kırsal alanların yaşam kalitesini ve refah seviyesini artıracacağız.

Bakanlığımızın bütün faaliyetlerini ilerleyen dönemlerde de aynı özen ve kararlılıkla devam ettireceğiz. Bu bağlamda stratejik dokümanlar çerçevesinde hazırlanmış olan 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nu kamuoyunun dikkatine sunarken, katkı sağlayan tüm çalışma arkadaşlarıma şükranlarımı sunarım.

Mehmet KARAYILAN
Manisa İl Tarım ve Orman Müdürü

I) GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Tarım ve Orman Bakanlığı 2024-2028 Plan döneminde;

Misyonumuz;

“Tarım, orman ve su kaynakları ile doğal ekosistemleri koruyarak verimli ve sürdürülebilir tarımsal üretimi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimi ve kırsal kalkınmayı sağlamak amacıyla politikalar belirlemek ve uygulamak”

Vizyonumuz;

“Türkiye Yüzyılında; tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek”

Temel Değerlerimiz;

- Bilimsellik
- Erişilebilirlik
- Kayıtlılık, saydamlık, hesap verebilirlik ve güvenilirlik
- Sürdürülebilirlik
- Verimlilik ve kalite
- Hizmet ve paydaş odaklılık
- Ulusal stratejilere uyumluluk
- İşbirliğine açıklık ve katılımcılık
- Yetkinlik
- Tarımsal üretimi artırmak için sektöre yatırım

olarak belirlenmiştir.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

İl Müdürlüğümüz Bakanlığımızın Taşra Teşkilatının, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergesi kapsamında,

- Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
- Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
- Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
- Arazi Toplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü
- Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü
- Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
- Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

olmak üzere 8 şube müdürlüğü tarafından iş ve işlemlerini yürütmektedir.

Manisa ilinin büyükşehir olması nedeni ile hizmetler merkez ve 17 ilçe teşkilatınca il genelinde yürütülmektedir.

İl müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,*
- b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,*
- c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile işbirliği yapmak,*
- ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla işbirliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,*
- d) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,*
- e) Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,*
- f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,*
- g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,*
- ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları, gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,*
- h) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,*
- ı) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,*

- i) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik v.b. merkezleri yönetmek; özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,
- j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslara ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek
- k) Özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,
- l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,
- m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- n) İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek,
- o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,
- ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet-makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenirliliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,
- r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirlenmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldirmek, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.
- s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak

- ve çalışmalara yardımcı olmak,
- ř) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,
- t) iftilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- u) rnek ifti yetiştirmek gayesi ile ifti kadınlar ile ifti çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- ) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il dzeyindekilerini yürütmek,
- v) Tohumluk retimlerinin beyanname kabul, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,
- y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,
- y) Tohumluk retici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,
- z) Tohumluk, ss bitkileri, doğal iek soğanları ve kesme iek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,
- aa) Bakanlıkça yürütülen i ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,
- bb) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal evre, kuraklık, lleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu erevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,
- cc) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- ) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,
- dd) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretim insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek.
- ee) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- ff) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,
- gg) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,
- hh) İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,
- ıı) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve

kullanılmasını sağlamak,

ii) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

jj) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

kk) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

ll) İlde bulunan toprak-bitki –sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

nn) Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,

oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

pp) İlde kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,

rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,

ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,

şş) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak,

tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.

uu) Sivil savunma, afet, acil durum, seferberlik ve savaş hali ile koruyucu güvenlik hizmetlerini mevzuata uygun olarak sivil savunma uzmanları eliyle yürütmek.

üü) Kırsal alanda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılımını ve istihdamını sağlamak, kadın örgütlerini ve girişimci kadınları desteklemek, kırsalda kadının konumunu iyileştirmek, fiziksel ve sosyal çevre ile olan ilişkilerini düzenlemek ve kapasitesini artırmak için gerekli çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.

vv) (Ek: 28.8.2015 tarihli ve 38 sayılı Olur) İlçe müdürlüklerinin kurulmadığı yerlerde bu Yönerge ile belirlenmiş görevlere ilişkin iş ve işlemleri yapmak,

yy) Mevzuatla verilen diğerk görevler ile Bakanlık ve vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

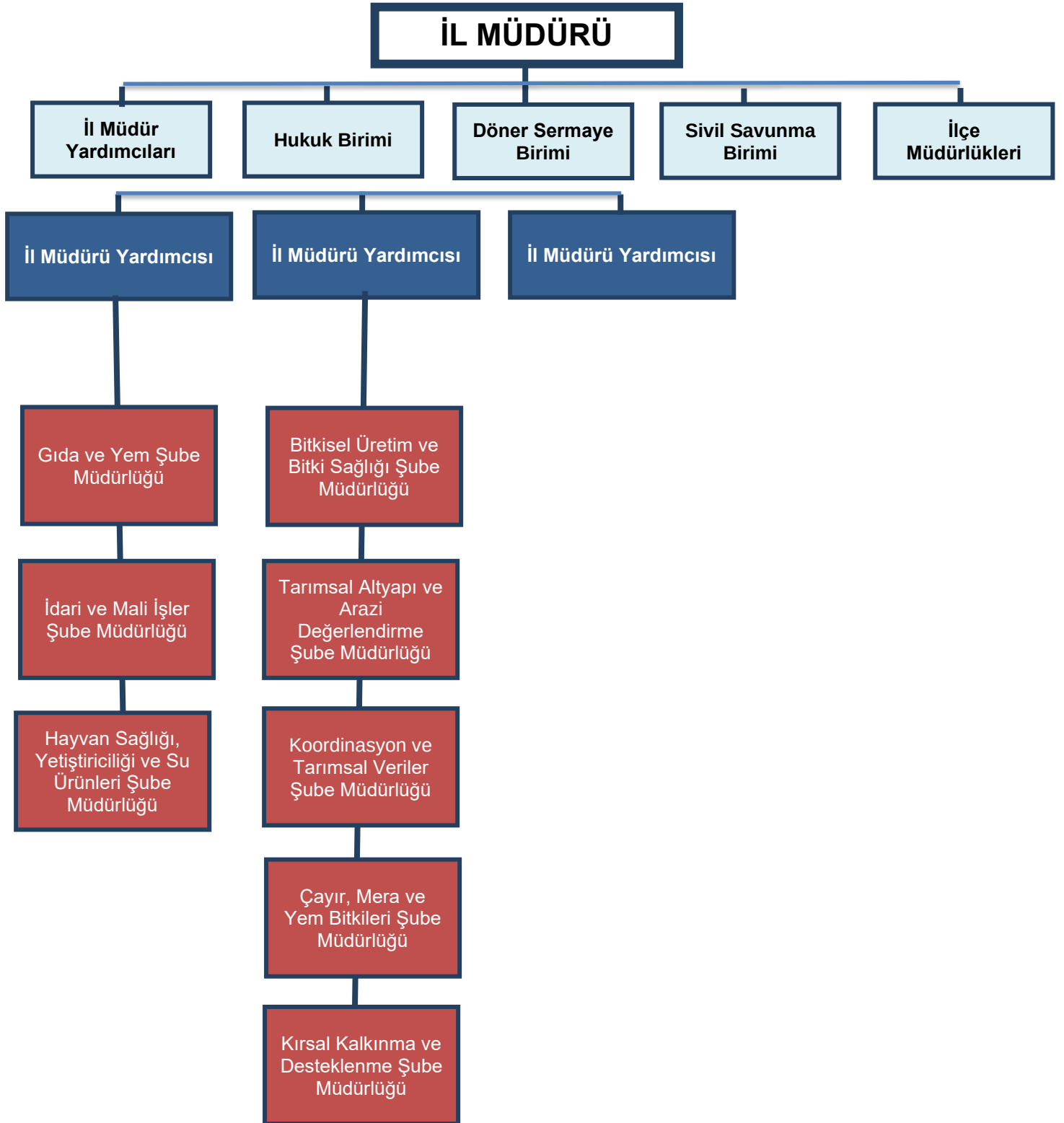
1. İlin Genel Tarımsal Görünümü

Şekil 1: Manisa İli Siyasi Haritası

- Nüfus (TÜİK) : 1.475.353 kişi
- Yüzölçümü : 13.201.000 Milyon dekar (13.201 km²)
 - Orman Alanı (TÜİK) : 5.390.000 dekar (Yüzölçümünün %40,8)
 - Toplam Tarım Alanı (TÜİK) : 5.163.573 dekar (Yüzölçümünün %39,1)
 - Çayır-Mera Alanı (TÜİK) : 325.290 dekar (Yüzölçümünün %2,5)
 - Sulamaya Açılan Alan (DSİ) : 1.289 030 da
- Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (TÜİK) : 285.550 TL
- Tarımsal Hâsıla (2024 TÜİK) : 96.6 Milyar TL
- İhracat (TİM) : 5.1 Milyar \$ (Yıllık)
- Tarımsal İhracat (TİM) : 946 Milyon \$ (Yıllık)

2. Teşkilat Yapısı

3. Fiziksel Yapı

İl Müdürlüğümüzün merkezde 1, ilçelerde 13 adet olmak üzere toplam 14 adet hizmet binası bulunmaktadır

Tablo 1: **Bina Varlığı**

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
İl Müdürlüğü	Ana Hizmet Binası	10.702	2023	İl Müdürlüğü Binası
	Ek Hizmet Binası	639	1985	İl Müdürlüğü Ek Hizmet Binası
	Lojman	195	1985	İl Müdürlüğü Binası
	Lojman (Kırkağaç)	120	1985	İl Müdürlüğü Binası
İlçeler Toplam *	Hizmet Binası	15.370,50		
	Lojman	3.836		
		280		
		80		

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 8) içerisinde verilmektedir.

İl Müdürlüğümüzün merkezde 20, ilçelerde 76 adet olmak üzere toplam 96 adet hizmet aracı bulunmaktadır.

Tablo 2: **Araç Durumu**

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
İl Müdürlüğü	2024	-	7	-	7
	1991	1	-	-	1
	1997	-	-	1	1
	2017	1	-	-	1
	2014	1	-	-	1
	1989	1	-	-	1
	2011	-	-	1	1
	2002	1	-	-	1
	2023	1	-	-	1
	1995	1	-	-	1
	2009	1	-	-	1
	2015	1	-	-	1
	2016	1	-	-	1
	2025	1	-	-	1
İlçeler Toplam *		22	54	-	76
Genel Toplam		33	61	2	96

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 9) içerisinde verilmektedir.

4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bakanlığın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş süreçlerine uygun olarak bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi, internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları, bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zekâ, büyük veri alanlarında çalışmalar yürütülmektedir

Ayrıca İl Müdürlüğümüz merkez ve ilçelerde sahip olduğu donanım araçlarına ve teknolojik kaynaklara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)

Malzemenin Adı	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
Bilgisayar Ekranı	137	542	679
Dizüstü Bilgisayar	138	259	397
Tablet Bilgisayar	4	5	9
Tümleşik Bilgisayar	72	-	72
Bilgisayar Kasası	179	-	179
Yazıcı	80	200	280
Barkod Yazıcı	10		10
Faks	1	12	13
Fotokopi Makinesi	13	32	45
Projeksiyon Cihazı	8	21	29
Tarayıcı	8	43	51
Telefon	95	178	273
Cep Telefonu	1	-	1
Modem	-	9	9
Fotoğraf Makinesi	25	12	37
Dijital Kamera	21	45	66
Video	1	25	26
Yazılım Lisansı	-	3	3

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 10) içerisinde verilmektedir.

5. İnsan Kaynakları

İl genelinde 810 kişi memur 54 kişi işçi ve 35 kişi 4/B sözleşmeli personel görev yapmaktadır.

Tablo 4: **Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı**

ÜNVAN	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
İl Müdürü	1	-	1
İl Müdür Yardımcısı	2	-	2
Şube Müdürü	2	-	2
Şube Müdürü Vekili	6	-	6
İlçe Müdürü	-	8	8
İlçe Müdürü Vekili	-	7	7
İlçe Müdürü Tedvir	-	2	2
AVH	4	-	4
GİH	11	36	47
THS	124	375	499
SHS	24	176	200
YHS	8	24	32
4/B Büro Personeli	5	15	20
4/B Destek Personeli	4	7	11
4/B Koruma ve Güvenlik Görevlisi	2	-	2
4/B Sözleşmeli Mühendis	1	3	4
İşçi	23	39	54
Toplam	217	682	899

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı
Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 11) içerisinde verilmektedir.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

- İl Müdürlüğümüzde 2025 yılında (Faaliyet Raporuna esas yıl içerisinde) 16 risk mevcut olup 16 risk devam etmektedir. 16 sürecimiz mevcuttur.
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerden %92 uyum sağlanmıştır. Haziran ve Aralık aylarında Uyum Eylem Planının uygulama sonuçlarının izlenmesi yapılarak Strateji Geliştirme Başkanlığına raporlanmıştır.
- Haziran ve Aralık aylarında İç Kontrol Sistemi Soru Formu doldurularak Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir.
- Personel görev tanımlarına ilişkin revizyonlar yapılmıştır.
- İl Müdürlüğümüzde 2025 Yılında denetim gerçekleştirilmiş olup denetim sonucunda 4 tespit/öneri yer almaktadır. Söz konusu tespitler için yapılacak faaliyetler denetim birimine bildirilmiştir(denetim yapılması durumunda yazılacaktır.).
- İç kontrol sistemi hakkında 1 eğitim verilmiştir.
- İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir.

II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. SUNULAN HİZMETLER

1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü

1.1. Gıda Denetim ve Denetçi Sayıları

2025 yılında 163 kontrol görevlisi ile ilimizdeki 19.800 adet gıda ve yem işletmelerine 33.830 adet denetim yapılmıştır.

1.2. Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

İl genelinde 19.800 işletme bulunmakta olup işletmelerin dağılımları aşağıdadır.

Tablo 5: Manisa Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

İlçe	Yem İşletmesi (Adet)	Üretim İşletmesi (Adet)	Kayıtlı Gıda Satış/Toplu Tüketim İşletmesi (Adet)	Diğer İşletmeler (Adet)	Toplam İşletme Sayısı (Adet)
Ahmetli	4	36	218	39	297
Akhisar	80	642	1.895	232	2.849
Alaşehir	43	213	1.087	56	1.399
Demirci	21	83	345	32	481
Gölmarmara	7	16	184	15	222
Göğdes	26	46	317	51	440
Kırkağaç	23	124	365	37	549
Köprübaşı	9	43	150	53	255
Kula	48	99	509	96	752
Salihli	114	295	1.784	292	2.485
Sarıgöl	13	62	410	50	535
Saruhanlı	34	143	682	120	979
Selendi	20	27	187	20	254
Soma	20	127	1.013	39	1.199
Şehzadeler	61	216	1.795	183	2.255
Turgutlu	76	281	1.658	265	2.280
Yunusemre	40	262	2.119	148	2.569
Toplam	639	2.715	14.718	1.728	19.800

1.3. Konularına Göre Denetim Sayıları

İl genelinde denetim çalışmaları kapsamında 33.830 denetim hizmeti yürütülmüştür.

Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları

Denetim Konusu	Denetim Sayısı
Gıda İşletmeleri İçin Riske Dayalı Denetim (Rutin)	23.243
Alo 174 Gıda Denetimi	1.152
Bakanlık/İl Numune Alma Planı	831
CİMER	302
İthalat/İhracat Denetimi	4.778
İzlenebilirlik Denetimi	43
Onaylı/Şartlı Onay/Kayıt Denetimi	82
Takip Denetimi	1.028
Yem İşletmeleri için İl Yıllık Denetim ve Kontrol Planı (Rutin)	571
Diğer	1.800
TOPLAM	33.830

1.4. Olumlu/Olumsuz Numune Sayıları

2025 yılı içerisinde il genelinde Merkez ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından yapılan denetimler sırasında 2.281 adet ürün numunesi alınmıştır. Alınan numunelerin 1995 adedi uygun, 166 adedi ise uygunsuz olarak tespit edilmiştir.

Tablo 7: Gıda ve Yem Numuneleri

	Numune Sayısı (Adet)	Olumlu	Olumsuz	Red	Süreci Devam Eden
Toplam	2.281	1995	166	21	139
Yem	487	378	29	14	66
Gıda	1.794	1577	137	7	73

1.5. İdari para cezaları

2025 yılı içerisinde Risk Esaslı Denetim, Bakanlık / İl Yıllık Numune Alma Planı, Hızlı Alarm, İhbar ve Şikâyetler vb. sonucunda yapılan 33.830 adet denetim sonucunda tespit edilen olumsuzluklar sonucunda 5996 sayılı Kanun kapsamında toplam 568 adet idari para cezası yaptırım kararı uygulanmış olup toplam ceza miktarı 43.280.360 TL'dir;

İdari Para Ceza Sayısı	İdari Para Ceza Miktarı(TL)	Savcılık (Adet)
568	43.280.360	5

1.6. İthalat ve ihracat rakamları

1.6.1. İthalat

2025 yılı içerisinde ilimize 27 adet ithalat başvurusu yapılmış olup analiz sıklığı değerlendirilmesi sonucunda numune alınarak veya tek pencere sistemi üzerinden ithalatlar gerçekleştirilmiştir.

1.6.2. İhracat ve Gıda Sağlık Sertifikası

İlimizden de yoğunluklu olarak Genel İhracat, AB Kuru Meyve, Serbest Satış ve Rusya Federasyonu talimatı kapsamında ihracatlar gerçekleştirilmekte ve bu kapsamda 2025 yılında 14727 adet Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir.

	Gıda Sağlık Sertifikası	Rusya Federasyonu İhracatı	Avrupa Birliği İhracatı	Serbest Satış Sertifikası	Toplam (Adet)
2025	12.902	1.609	81	135	14.727

1.7. Tütün ve alkol verileri

İl ve İlçe kolluk kuvvetleri tarafından 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında ele geçirilen ürünlerden alınan numunelere ait 2025 yılında 114 adet alkollü içki ekspertiz raporu düzenlenmiştir.

İl ve İlçe kolluk kuvvetleri tarafından 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında ele geçirilen ürünlerden alınan numunelere ait 2025 yılında Şube Müdürlüğümüz tarafından tütün ve tütün mamullerine ait 232 adet ekspertiz raporu, 37 adet değerlendirme raporu düzenlenmiştir.

Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığının satış belgesi sistemi üzerinden Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna ilişkin belge sayısı 5927 adet olup bu belgeler İlçe Müdürlüklerimiz tarafından düzenlenmektedir.

1.8. Gıda Kamuoyu Duyuruları

Tablo 8: Taklit Tağışışten Yayınlanan İşletme Sayısı

Ürün Grubu	Adet	Sebepleri
Arıcılık Ürünleri	3	Taklit veya Tağışış Tespiti
Bitkisel Yağlar	9	Daha Düşük Kaliteli Zeytinyağı Karıştırılması Tespiti, Gıdada Kullanımına İzin Verilmeyen Boya Tespiti, Tohum Yağları Karıştırılması Tespiti
Et ve Et Ürünleri	2	Sakatat (Taşlık) Tespiti, Kanatlı Eti Tespiti
Süt ve Süt Ürünleri	3	Jelatin Tespiti, Bitkisel Yağ Tespiti, % Yağ Oranının Düşük Olması, Natamisin Tespiti
Şekerli Mamuller	2	Şeker İlavesi Tespiti
Baharat, Çeşni Vericiler ve Soslar	1	Gıdada Kullanımına İzin Verilmeyen Boya Tespiti
Toplam	20	

1.9. Okullarda eğitim verilen öğrenci sayıları

“Okullarda Gıda Güvenilirliği-Gıda Kayıpları ve İsraf-Gıdanı Korumak” Konulu 39 eğitim neticesinde 2.413 öğrenciye eğitimler gerçekleştirildi.

1.10. Diğer Faaliyetler

1. Üzüm Çalıştay’ında İhracatta ve Ürün Pazarlanmasında Yaşanan Sorunlar konusunda çalışma gerçekleştirildi.
2. Kedi Köpek Maması Çalıştayı gerçekleştirildi.
3. İlimizde etkin ihracatta çalışan personellerimize Bakanlık yetkilisi ve kurum yetkilileri tarafından İhracat eğitimi yapıldı.
4. Müdürlüğümüzde numune alma konusunda görevli teknik personeller için “Numune Alma Eğitimi” gerçekleştirildi.
5. 16 Ekim Dünya Günü için 16 Ekim 2025 tarihinde Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde öğrenciler tarafından ürünler hazırlandı ve Müdürlüğümüz tarafından “Daha iyi gıda ve daha iyi bir gelecek için El Ele” teması doğrultusunda farkındalığı arttırmak için öğrencilere yönelik sunum yapıldı.
6. Zehirlenme konusunda sahada aktif çalışan personeller başta olmak üzere görevli teknik

personeller için “Zehirlenme Sonrasında Yapılacaklar” konulu yüz yüze ve online eğitim gerçekleştirildi.

7. Müdürlüğümüz tarafından 2025 yılında 65 adet ürüne takviye edici gıda onayı verilmiştir.

8. İlimizde de bitkisel gıda ve yemde ülkemiz mevzuatları değerlendirmeden alıcı ülke isteğine göre üretilmiş 96 adet takviye edici gıdaya ve 8 adet yem ürünlerine toplamda 104 adet ihracat ön izni verilmiştir.

9. 2025 yılında ilimize yönlendirilen 31 adet Hızlı Alarm bildirimleri sonucunda denetim, izleme, eğitim ve numune çalışmaları yapılarak sonucundan Bakanlığa ve ilgili İl Müdürlüklerine bilgi verilmiştir.

10. 2025 yılında ihracattan geri dönen 1 tane asma yaprağı sevkiyatı olmuştur. INFOSAN aracılığıyla da 2 tane taze meyve konusunda bildirim alınmış ve bu kapsamda denetim, izleme, eğitim ve numune çalışmaları yapılarak sonucundan Bakanlığa ve ilgili İl Müdürlüklerine bilgi verilmiştir.

11. İlimizde Avrupa Komisyonu Sağlık ve Gıda Güvenliği Genel Müdürlüğü (DG-SANTE) Sağlık ve Gıda Denetimleri ve Analizleri Müdürlüğü tarafından "Avrupa Birliği'ne ihraç edilecek bitkisel kaynaklı gıdalarda pestisit kontrollerinin değerlendirilmesi" amacıyla 13-15 Kasım 2025 tarihleri arasında AB Misyon Heyeti ve Bakanlığımız Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü görevlileri, İl Müdürlüğümüz ve Turgutlu İlçe Müdürlüğümüz personellerinin katılımıyla program kapsamında Asma yaprağı ürünü ile ilgili kurum ve kuruluşlara, belirlenen işletmeye ve üreticilere Misyon Denetimi başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca hayvansal ürünler konusunda Küba Tarım Bakanlığı, Ulusal Hayvan Sağlığı Merkezi (CENASA) tarafından "hayvansal ürünlerin güvenilirliği ile ilgili resmi kontrollerin değerlendirilmesi amacıyla" Kanatlı Et ve Et Ürünlerinde ve Yem Ürünlerinin İhracatı hususunda Müdürlüğümüz personelleri ile birlikte belirlenen işletmelere Heyet denetimi gerçekleştirilmiştir.

12. Rutin dışı denetim programları (yoğunlaştırılmış denetimler, çapraz denetimler) gerçekleştirilmiştir.

13. Bulaşan İl Faaliyet Planı oluşturuldu.

2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü

2.1. Bitkisel Üretim Verileri ve Bitkisel Üretimde Öne Çıkan Ürünler

Tarla Bitkileri

İlde tarımı yapılan tarla bitkileri; buğday ve arpa gibi hububat üretimi ile silajlık mısır ve yem bitkileri üretimi ağırlıklı bir ürün deseninden oluşmaktadır. Fiğ ve yonca gibi yem bitkileri ile yemlik yulaf ve tritikale ekilişleri il tarımında önemli yer tutmaktadır.

Tablo 9: Manisa İli Tarla Bitkileri Verileri

Ürün	2024	
	Alan (da)	Üretim (Ton)
Buğday (Diğer)	776.594	196.893
Arpa (Diğer)	355.479	74.365
Tütün (İşlenmemiş)	190.886	11.931
Pamuk (Kütlü)	146.791	81.684
Mısır (Slaj)	139.123	658.178
Mısır (Dane)	135.971	151.830
Fiğ (Adi Y. Ot)	54.788	64.659
Fiğ (Diğer Y. Ot)	51.155	72.308
Yonca (Y. Ot)	40.416	131.467
Tritikale	40.415	2.761
Susam	35.876	2.424
Yulaf	25.810	5.308
Nohut (Kuru)	16.667	1.664
Tritikale (Y. Ot)	16.290	20.071
Yulaf (Y. Ot)	12.960	13.157

Meyve

İlimizde meyvecilik; yaygın zeytin yetiştiriciliği başta olmak üzere ceviz, kiraz, badem ve şeftali gibi türlerle çeşitlenen güçlü bir üretim desenine sahiptir. Bu yapı, il tarımsal ekonomisinde hem

işleme sanayisini (zeytinyağı) hem de taze meyve pazarını destekleyen stratejik bir üretim kompozisyonu oluşturmaktadır.

Tablo 10: Manisa İli Meyve Üretim Verileri

Ürün	2024		
	Meyvelik Alanı (da)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)
Zeytin (Sofralık)	686.990	14.769.064	254.612
Zeytin (Yağlık)	544.930	12.244.708	435.892
Ceviz	122.162	867.971	17.133
Kiraz	87.259	2.178.349	45.957
Badem	62.817	839.965	8.784
Erik	16.984	553.421	14.642
Antep Fıstığı	11.818	500.615	1.127
Kayısı	10.114	205.237	10.693
Kestane	8.970	93.451	2.825
İncir (Yaş)	7.004	133.108	2.803
Elma (Diğer)	3.976	140.172	3.687
Toplam	1.572.886	32.843.632	812.542

Bağ

Bağcılık, il tarımının en güçlü ve stratejik üretim alanlarından biridir. Manisa'da üretilen üzümün %85'i kurutmalık, %20'si sofralık olarak değerlendirilmekte ve ilimiz dünya kuru üzüm üretimi ve ihracatında 1. sırada yer almaktadır.

Tablo 11: Manisa ili Bağ Üretim Verileri

Ürünler	2024	
	Alan (da)	Üretim (Ton)
Çekirdeksiz Kurutmalık	658.424	825.987
Çekirdeksiz Sofralık	176.020	235.552
Çekirdekli Sofralık	36.255	72.671
Çekirdekli Kurutmalık	389	418
Şaraplık	6.510	4.399
Toplam	877.598	1.139.027

Sebze

İlimizde iklim şartlarının sert geçmesine bağlı olarak sebze yetiştiriciliği bitkisel üretimde daha az pay almaktadır. Daha ılıman ve rakımın düşük olduğu kuzey ilçelerinde örtü altı yetiştiricilik ile birlikte sebze tarımı daha yoğun yapılmaktadır.

Tablo 12: Manisa ili Sebze Üretim Verileri

Ürünler	2024	
	Alan (da)	Üretim (Ton)
Domates (Salçalık)	130.578	1.120.064
Biber (Salçalık)	29.930	115.903
Kavun	26.624	69.521
Karpuz	25.391	125.038
Domates (Sofralık)	23.521	129.094
Hıyar (Turşuluk)	19.325	39.746
Biber (Sivri)	12.971	31.434
Biber (Dolmalık)	9.224	22.614

2.2. Bitkisel üretim desteklemeleri

Tablo 13: Bitkisel Üretime Yönelik Destekleme Dağılımı

Destekleme Adı	İşletme Sayısı	Destekleme Alanı (da)	Destekleme Tutarı (TL)
Mazot Gübre Desteği	87.062	3.522.596,40	567.441.621,60
Küçük Aile İşletmesi Desteği	571	2.113,602	422.720,40
Hububat Baklagil ve Dane Mısır Fark Desteği	3792	159.028,64	75.254.900,22
Organik Tarım Desteği	789	66.780,637	7.208.852,36
İyi Tarım Uygulamaları Desteği	114	43.353,97	3.320.699,26
Katı Organik Organomineral Gübre Desteği	6500	310.336,846	12.413.473,84
Yağlı Tohumlu Fark Ödemesi Desteği	2022	125.269,87	91.873.377,27
Fark Ödemesi (Zeytinyağı)	2354	108.177,340	6.557.231,41
Fark Ödemesi (Dane Zeytin)	4064	174.885,563	16.837.736,059
2024 yılı üretim sezonuna ait ve 2025 yılında ödemesi yapılan toplam desteklemeler			781.330.612,42
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	1372	70.837,353	9.225.035,51
Sertifikalı Fidan/Fide Kullanım Desteği	189	5.459,992	5.383.978,33
Biyolojik Ve/Veya Biyoteknik Mücadele Desteği	805	29.963,73	18.202.969,10
2025 yılı üretim sezonuna ait ve 2025 yılında ödemesi yapılan toplam desteklemeler			32.811.982,94
Toplam			814.142.595,36

2.3. Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları

Organik Tarım Faaliyetleri

Ülkemizde organik tarım faaliyetlerinin başladığı 1985-1986 yılında, İlimizde organik çekirdeksiz kuru üzüm üretimi ile organik tarım faaliyeti yapılmaya başlanmıştır. İlimizde organik tarım yapan üretici sayısı, ürün çeşitliliği, üretim alanı ve üretim miktarı yıllara bağlı olarak değişim göstermektedir.

2025 yılı için Organik Tarım kapsamında İl Müdürlüklerinin Görev ve Sorumluluklarına İlişkin genelge (2016/009) gereği Organik Tarım Biriminin (OTB) Valilik oluru ile oluşturulmuştur. OTB

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şubesinde görevli 8, diğer şubelerde 5, İlçe Müdürlüklerinde 46 kişi olmak üzere 59 personel görevlendirilmiştir.

Organik Tarım Birimi (OTB) Faaliyetleri: Her yıl il ve İlçe müdürlüklerinde görevli Organik Tarım Birimi (OTB) elemanları tarafından eğitim, yayım, denetim ve proje faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan eğitimler, eğitimi yapan birim tarafından OTBİS Sistemine girilmektedir.

İlimizde 2025 yılında 27 adet Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu (KSK) faaliyet göstermektedir.

Bakanlığımızca organik tarımı kontrol etme ve sertifikalandırma yetkisi verilen kuruluşların 2025 yılında İlimizde yürüttükleri faaliyetler ile ilgili Organik Tarım Bilgi Sisteminde (OTBİS) yer alan veriler aşağıdaki tablodaki şekildedir.

Tablo 14: Organik Bitkisel Üretim Verileri

Üretim yılı	Üretici sayısı	Organik tarım alanı (da)	Üretim miktarı (ton)
2025	1272	147.024	88.632

2025 yılı Organik Hayvancılık ile ilgili Bakanlık verileri henüz açıklanmamış olup, OTBİS te güncel veri bulunmamaktadır.

İyi Tarım Faaliyetleri

Ülkemizde İyi tarım uygulamaları faaliyetinin başladığı 2007 yılında 18 ilde 651 çiftçi 53.607 dekar alanda İyi Tarım Uygulamaları uygunluk kriterlerine göre üretim yaparken 2015 yılında bu sayılar artarak 61 ilde 39.740 üretici 3.443.955 dekar alanda İyi Tarım Uygulamaları uygunluk kriterlerine göre üretim yapılmıştır.

İyi Tarım Uygulamaları (İTU), gerek kaliteli ve verimli bir tarımsal üretim gerekse güvenli gıda tüketimi açısından oldukça önemlidir. İTU ile üreticilerimizin kazancı ve rekabet gücü artacağı gibi tüketicilerin sağlığı da korunmuş olacaktır.

İyi Tarım Uygulamaları, topraktan sofraya kadar uzanan bütün üretim ve pazarlama aşamalarını kapsar. İyi Tarım yapmaya karar verdikten sonra gerekli prosedürü yerine getirmek üzere yapılacak ilk iş, İTU konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlara başvurarak üretim sürecinin kayıt altına alınmasını sağlamaktır. Hastalık ve zararlılarla mücadele "Entegre Mücadele Teknik Talimatları" doğrultusunda öncelikle kültürel tedbirler, mekanik mücadele, biyolojik mücadele veya biyoteknik yöntemler uygulanmalıdır. Son çare olarak kimyasal mücadele yapılmalıdır.

2025 yılı için İTU kapsamında İl Müdürlüklerinin Görev ve Sorumluluklarına İlişkin Genelge (2015/001) gereği İyi Tarım Uygulamaları Biriminin (İTUB) Valilik oluru ile oluşturulmuştur. İTUB

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şubesinde görevli 8, diğer şubelerde 5, İlçe Müdürlüklerinde 46 kişi olmak üzere 59 personel görevlendirilmiştir.

İlimizde İyi Tarım Uygulamaları kapsamında 2025 yılı verileri kesinleşmemiştir.

2024 yılında kesinleşen ve Bakanlığımıza rapor olarak gönderilen verilere göre;

123 üretici, 44.380 dekar alanda iyi tarım uygulamaları kriterlerine göre üretim yapılmış ve 363.297 ton İyi Tarım Uygulamaları sertifikalı ürün üretilmiştir.

2024 üretim yılında İyi Tarım Uygulamaları Birimi Elemanlarınca İTU Kapsamında 45 adet eğitim toplantısı düzenlenmiş olup 98 üreticiye eğitim verilmiştir.

Yine aynı üretim sezonunda İl/İlçe Müdürlüğü İTU Birimi Elemanları tarafından 85 adet yerinde İTU denetimi yapılmıştır.

2024 üretim yılı hayvansal üretim verileri; 8 işletme ve 258 üretici mevcuttur. İlimizde yumurta tavuğu, etlik piliç, hindi olmak üzere 82.213.350 adet canlı hayvan sayısı mevcuttur.

İyi Tarım Uygulamaları kapsamında yetiştiriciliği yapılan 1.560.225 adet hindi, 49.290,52 ton etlik piliç üretimimiz vardır.

2.4. Bitkisel Üretimin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar

Nohut Üretimini Geliştirme Projesi ile 128 çiftçimize 23.500 kg nohut tohumu dağıtımı yapılmıştır.

Fasulye Üretimini Geliştirilmesi Projesi ile 16 çiftçimize 800 kg fasulye tohumu dağıtımı yapılmıştır.

Domates Hıyar ve Biber Üretimini Geliştirme Projesi ile 86 çiftçimize 1.000.012 adet sebze fidesi dağıtımı yapılmıştır.

Susam Üretimini Geliştirme Projesi ile 244 çiftçimize 6000 kg susam tohumu dağıtımı yapılmıştır.

Yağlık Ayçiçeği Üretimini Geliştirme Projesi ile 15 çiftçimize 6.150.000 adet yağlık ayçiçeği tohumu dağıtımı yapılmıştır.

Enginar Üretimini Geliştirme Projesi ile 128 çiftçimize 62.375 adet enginar dağıtımı yapılmıştır.

2.5. Bitki sağlığı ile Bitki Sağlığı Uygulama Programları

2025 yılı süne sürvey programı kapsamında 121.657 dekar alanda Kıymetlendirme Sürvey Çalışmaları; 19 ekip, 37 teknik elemanla ve 17 ilçede yapılmıştır.

Çekirge ile mücadele kapsamında, Köprübaşı, Gördes, Salihli ve Kırkağaç İlçelerindeki 43.116 dekar garsiyad alanının 19.170 dekarında ilaçlama yapılmış ve 1553 litre Cypermethrin 250 EC ilaç kullanılmıştır. Ayrıca çekirge ile biyolojik mücadele için Köprübaşı İlçesinde 200 adet, kene mücadelesi için Ahmetli İlçesinde ise 200 olmak üzere toplam 400 adet keklik salınmıştır.

Zeytin güvesi, Zeytin pamuklu biti, zeytin fidan tırtılı konusunda tuzak ve arazi gözlemleri sonucunda 1-2 adet ilaçlama ilanı verilmiştir. Zeytin antraknozu ve zeytin akarı ekonomik zarar

eşiğinin altında olduğu için mücadele gerek görülmemiştir.

Zeytin Sineği (*Bactrocera olea*) Mücadelesinde Eco-Trap tuzak ve %3'lük DAP şişe asımının Yaygınlaştırılması Projesi" Soma İlçesi Karacakaş Mahallesi'nde 167,9 da alanda gerçekleştirilmiş olup 2024 yılı içerisinde Yunusemre ilçemizde Maldan, Türkmen ve Osmanlı mahallerinde 1460 da'lık alanda %3 lük Dap'lı şişe asımı yapılmıştır.

Tarla faresi mücadelesi için Müdürlüğümüzden 2025 yılında toplam 243 kg zehirli yem satışı yapılmıştır. 6.225 dekar alanda mücadele gerçekleştirilmiştir.

Kiraz yetiştiriciliğinin yaygın olduğu ilçelerimizde 18 adet popülasyon izleme amacıyla sarı yapışkan tuzaklar kullanılmış; özellikle hasat öncesi dönemde zararlı yoğunluğuna göre mücadele kararları alınmıştır.

Ceviz ve elma yetiştiriciliği yapılan bölgelerde feromon tuzakları ile popülasyon takibi gerçekleştirilmiş; çıkış zamanlarına göre biyoteknik ve kimyasal mücadele önerileri yapılmıştır.

Akdeniz Meyvesineği İzleme Projesi, 2016 yılında Adana Biyolojik Mücadele Enstitüsü Müdürlüğü koordinatörlüğünde ilgili illerde başlamış olup bu kapsamda İlimizde de 50 istasyonda 100 tuzak kontrol ile başlamış olup Proje 3 yılını Haziran-2019 ayında bakanlık yazısı ile süresiz olarak uzatılmıştır. Şimdiye kadar ki yapılan tuzak kontrollerinde 26 istasyonumuzda AMS'ye rastlanılmamıştır. Bu nedenle bakanlık yazısı ile 26 istasyon kaldırılmıştır. Tuzak takibimiz 24 istasyonumuzda haftalık olarak takibi yapılarak devam etmektedir.

İlimizde Entegre Mücadele Projesi Bağda 11 ilçede 1100 çiftçide 30.800 dekar alanda uygulanmaktadır. Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projesi Bağda 4 ilçede 125 çiftçi ile 4.000 dekar alanda uygulanmaktadır.

2.6. Bitkisel Üretime Yönelik Diğer Çalışmalar

Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayii Hizmetleri

494 adet bitki koruma ürünü bayiine toplam 2.176 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimlerde 91 adet idari para cezası uygulanmıştır. Yapılan denetimlerde 106 adet yazılı ikaz uygulanmıştır.

İlçemizde halen reçete yazma yetkisine sahip 848 kişi bulunmaktadır.

İlimizde yoğunluğu Turgutlu ilçemizde olmak üzere toplam 32 adet aktif Zirai mücadele alet ve makine imalat işletmesi mevcuttur. Bu işletmelere 2025 yılında 94 adet denetim gerçekleştirilmiştir. "Zirai Mücadele alet ve Makineleri hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre yapılan denetimlerde Bakanlığımızın vermiş olduğu imalat ruhsatları ve imal izin belgelerine göre firmaların üretim faaliyetleri kontrol edilmekte, ruhsat süresi dolmuş ve ruhsatlarını yenilemek isteyen firmaların iş ve işlemleri takip edilmekte, ruhsatsız veya izin belgesiz üretilere müsaade edilmemektedir. Ayrıca sıfırdan ruhsat ve imal izin belgesi almak isteyen firmaların tamamlaması gereken evrak ve fiziki şartlar hakkında bilgilendirme yapılarak firmalar Bakanlığımıza

yönlendirilmekte ve takibi yapılmaktadır. Son bir yılda 2 adet firmaya daha imal izin belgesi verilerek imalatını yapacakları makinelere ruhsat almaları sağlanmıştır.

İlimizde 144 adedi özel, 48 adedi ise tüzel kişi olmak üzere toplam 192 adet Zirai mücadele alet ve makine bayisi faaliyet göstermektedir. 2025 yılında 11 adet bayi açılışı olmuş, 18 adet bayi ise kapanmıştır. Söz konusu Zirai mücadele alet ve makine bayilerine 2025 yılında 517 adet denetim ve kontrol gerçekleştirilmiş olup, bayilerin ilçelerimize göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bitki Karantinası Çalışmaları

Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca kayıt altına alınan operatörlere ait bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin kontrolleri yapıldıktan sonra firmaların müracaatı ile bitki pasaportları işlemleri yürütülmüştür.

Hasatta Dane Kaybı ve Anız Yangınlarının Önlenmesi Çalışmaları

Bakanlığımızın “Biçerdöverle Ürün Hasadında Kontrol Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Talimatı” uyarınca Valilik Olur’u alınmış, Valilik Tebliği yayımlanmış ve bu kapsamda, 17 ilçemizde biçerdöver kontrolü için yetkilendirilmiş 42 kontrolörle hasat yapan biçerdöverler sürekli kontrol edilmiştir.

Bu yıl İl ve İlçe Müdürlüklerimizce hasat yapan biçerdöverlere 207 adet denetim yapılmıştır.

Bitki Besleme Birimi Çalışmaları

Gübrelerin piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri neticesinde Ocak-Aralık döneminde gübre dağıtıcılarında denetlenen ürün sayısı yerli ve ithal toplam 2.997 adet olmuştur.

İl Müdürlüğümüz yetki alanları içerisinde 780 gübre dağıtıcısı bulunmaktadır. İlimizde 43 üreticide 66 adet aktif üretim lisansı bulunmaktadır.

Piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri kapsamında 58 adet gübre numunesi alınarak analize gönderilmiştir. Olumsuz sonuçlanan analiz süreçleri, etiket ve şikayet denetimleri sonucunda 9 üreticiye toplam 1.661.976 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

DNA içerik kontrolüne yönelik numune programı 88 adet olarak gerçekleştirilmiştir. Müdürlüğümüzce sonuçlandırılan ithalat müracaatına ait sayı ise 4’tür. İhracat ön onayı işlem sayısı ise 22’dur.

8 adet fason üretim sözleşmesi onayı gerçekleştirilmiştir.

Tohumluk Birimi Çalışmaları

İlimizde standart fide ve fidan, sertifikalı fidan üretimi kontrolleri sertifikasyon iş ve işlemleri İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüklerimiz Tohumluk Kontrolörleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca; üretimi yapılan yerlerden alınan toprak-torf numuneleri Nematod ve patates siğili hastalığı

yönünden, alınan asma fidanı bitki numuneleri ise Agrobacterium Vitis (Bağ kök uru) yönünden analizlerinin yapılması doğrultusunda bitki sağlığı kontrolleri yapılmaktadır.

İlimizde toplam 248 adet tohum bayisi bulunmaktadır. 2025 yılında Manisa ve 17 ilçesinde bulunan Tohum Bayilerinde denetim sayısı 224 adet tir.

İlçelere Göre İşlem Yapılan Bitki Sağlık Sertifika Sayıları 5691 adettir.

Tablo 15. Manisa İlinde 2025 yılı sertifikalı fidan, fide, bitki pasaportu çalışmaları

ÇALIŞMA TÜRÜ	ADET
Fidan Üretici Sayısı	61
Fide Üretici Sayısı	19
Tohum Yetiştirici Sayısı	335
Tohum Üretici Sayısı	8
Süs Bitkisi Üretici Sayısı	11
Bitki Pasaportu Denetim Sayısı	632
Fidan Üretici Denetim sayısı	55
Fide Üretici Denetim Sayısı	18
Tohum Üretici Denetim Sayısı	8
Süs Bitkisi Üretici Denetim Sayısı	11
Alınan Toprak , torf (örtüaltı) Numunesi	63
Analize gönderilen Fidan Numunesi	83
Hastalık ve Zararlı Yönünden Bulaşık Çıkan Fidan Numune Sayısı	0
Hastalık ve Zararlı Yönünden Bulaşık Çıkan Toprak Numune Sayısı	1
Bulaşık Bitki İmhası	0

Tablo 16. İl genelinde üretilen fide sayısı;

2025 Yılında İlimizde Üretilen Fide Sayıları (Adet)	
Domates	29.302.340
Karpuz	588.370
Kavun	1.206.250
Biber	9.238.150
Patlıcan	1.598.540
Karnabahar	1.762.100
Brokoli	2.876.600
Lahana	3.891.200
Kabak	72.740
Hıyar	345.990
Marul	6.010.000
Kereviz	11.381.000
Kuşkonmaz	100.000
Alabaş	50.000
Çilek	1.400.000

ISPM-15

ISPM 15 Uluslararası Bitki Sağlığı Konvansiyonu (IPPC) tarafından, bitki sağlığı önlemleri için belirlenen, zararlı organizmaların ihracatta kullanılan ahşap ambalaj malzemeleri ile taşınması ve yayılmasını önlemek üzere, uluslararası ticarete konu ahşap ambalaj malzemeler hakkındaki standarttır. İhracatta kullanılacak ahşap ambalaj malzemelerine ısıtma işlemi uygulaması ve ISPM 15 işaretlemesini sadece Tarım ve Orman Bakanlığından izin alan işletmeler yapabilir.

Ahşap ambalaj malzemelerinin; buhar fırınları veya kuru fırınlar ile ahşap özü sıcaklığının asgari 56 °C'lik bir sıcaklığa ulaştıktan sonra en az 30 dakika 56 °C veya üzerindeki bir ısıya maruz bırakılmasıdır.

Yönetmeliğe göre ülkemizden ihraç edilen ürünlerle birlikte kullanılan ahşap ambalaj malzemelerinin tamamında karşı ülkenin ISPM-15 standardını isteyip istemediğine bakılmaksızın ISPM-15 standardı aranmaktadır.

İlimiz hem bitkisel ürün ihracatları hem de sanayi ürün ihracatları yönünden potansiyeli çok fazla olup aynı oranda ISPM 15 standardına uygun Ahşap Ambalaj Malzemesi üreten firmaların sayısında da artış olmaktadır. Ülkemizde Manisa ili beşinci sırada bulunmaktadır. Bazı işletmelerin Isıl İşlem yaptığı Fırın sayıları birden fazla olmuştur.

Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesine Dair Yönetmelik 26.07.2024 tarih ve 32613 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yenilenmiştir.

- 2025 yılı içinde İzin Belgesine esas denetim 4 adet yapılmış ve ruhsat verilmiştir.
- İzin belgesi olan işletmelerin denetimi yılda 2 kez yapılmaktadır.
- 2025 yılı içinde 1.Dönem 56 adet firma denetimi yapılmıştır.
- 2025 yılında 2 adet ahşap ambalaj malzemesi izin belgesine sahip firma kendi isteğiyle iptal edilmiştir
- 2.Dönem denetimlerimiz devam etmekte olup, Manisa ilinde 2025 yılı itibariyle toplam 56 adet ISPM-15 izin Belgeli işletme mevcuttur.

Tablo 17. İlçelere Göre ISPM-15 izin Belgeli İşletme Sayıları

İLÇE	ADET	İLÇE	ADET
Ahmetli	0	Kula	0
Akhisar	11	Salihli	7
Alaşehir	4	Sarıgöl	2
Demirci	1	Saruhanlı	1
Gölmarmara	0	Selendi	0
Gördes	0	Soma	0
Kırkağaç	0	Şehzadeler	2
Köprübaşı	0	Turgutlu	13
Yunusemre	15		
Toplam		56	

3. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü

3.1. Hayvan Varlığı

Tablo 18: Manisa İli Hayvan Varlığı

Yıllar	Sığır	Manda	Koyun	Keçi	Kanatlı (Toplam)	Arılı Kovan
2024	261.671	531	717.510	160.512	49.163.960	92.923

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık: İlimiz 261.671 büyükbaş hayvan sayısı ile ülkemizde 20. sırada ve 878.022 küçükbaş hayvan sayısı ile 24. sıradadır.

Kanatlı Yetiştiriciliği:

*2024 Yılı TÜİK Verileridir. (2025 Tük verileri Yayınlanmamıştır.)

Arıcılık: İlimiz 92.923 arı kovan varlığı ile ülkemizde 36. sıradadır.

İlimiz yaz ve sonbahar dönemlerinde kendi arı varlığına yakın miktarda 82.097 koloniye sahip 610 gezginci arıcıya ev sahipliği yapmaktadır. Üretime olan katkısı değerlendirildiğinde ilimiz özellikle çam balı üretimi bakımından ilk üçte yer almaktadır.

3.2. İşletme Sayısı

Tarım ve hayvancılık faaliyetleri ilin ekonomisinde önemli bir yer tutmakta olup, sosyal yapı içerisinde önemli bir unsurdur.

İlimizde özellikle kanatlı hayvan yetiştiriciliği ön planda olup diğer bitkisel üretim faaliyetleri de hayvancılık sektörünü destekler ve girdi temin eder yapıdadır.

Tablo 19: Manisa İli Tarımsal İşletmelerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı

	Sayısal veri	% değeri
Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)	39.233	
Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS)	1466	
Büyükbaş işletme (Türkvat)	14.702	
Küçükbaş işletme (Türkvat)	7.199	
Büyükbaş+ küçükbaş işletme (Türkvat)	3.810	
Hayvancılık	28.189	
Sadece bitkisel üretim yapan	20.765	32,77
Sadece arıcılık yapan	1.542	2,43
Sadece büyükbaş hayvanı olan	14.702	
Sadece küçükbaş hayvanı olan	7.199	
Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığı beraber yapan	3810	
Sadece hayvancılık yapan	20.741	32,73
ÇKS + Hayvancılık	18.112	28,58
ÇKS + AKS	881	1,39
AKS + Hayvancılık	805	1,27
ÇKS+AKS+ Hayvancılık	525	0,83
Toplam işletme sayısı	63.371	100

3.3. Hayvancılık Desteklemeleri

İlimiz hayvancılık sektörüne doğrudan 2024 yılında 359.101.291 TL destekleme yapılmıştır.

Tablo 20: Hayvancılık Desteklemeleri

2002	2023	2024	2025	TOPLAM (2003- 2025)
749.471	285.319.162	359.101.291	103.727.471	1.846.374.048

3.4. Hayvansal Üretimi Geliştirilmesine Yönelik Yürütülen Projeler

Tablo 21. Bakanlık Tarafından Onaylanan ve Devam Eden Projelerimiz

Projenin Adı	Projenin Kapsamı	Projenin Kaynağı	Projenin Bütçesi	Açıklama
Küçükbaş Kilitli Yemlik Projesi	5 İlçe (Kırkağaç, Soma, Köprübaşı, Selendi, Demirci)	Tarım ve Orman Bakanlığı	907.200 TL	Proje kapsamında 70 yetiştiriciye 70 adet Küçükbaş Kilitli Yemlik dağıtımı yapılacaktır. Proje uygulama süreci devam etmektedir.
Toplam Proje Bütçesi			907.200 TL	

3.5. Aşılama faaliyetleri

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüz koordinasyonu ile Manisa İlinde 2025 yılında Anthrax, Bruselloz, Şap, hastalıklarına karşı 1.903.814 doz büyükbaş, PPR, Çiçek, Mavidil, Koyun Keçi Brucelloz hastalıklarına karşı 1.188.495 doz küçükbaş, 11.859 doz kedi köpek aşısı olmak üzere toplam 3.104.168 doz aşı yapılmıştır.

Tablo 22: 2025 Yılı Manisa Aşılama Sayıları

HASTALIK	İl Programı	Gerçekleşme	%
KOYUN KEÇİ BRUSELLOZU	216.520	107.091	49,46
KOYUN KEÇİ ÇİÇEK	996.240	574.729	57,69
KOYUN KEÇİ VEBASI	433.040	392.021	90,53
KUDUZ	15.100	11.859	78,54
SIĞIR BRUSELLOZU	199.290	105.334	52,85
ŞAP GRUBU (ilkbahar aşılama kampanyası)	272.880	228.417	83,71
ŞAP GRUBU (sonbahar aşılama kampanyası)	264.460	300.063	113,46

3.6. Küpeleme Faaliyetleri

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanları kayıt altına alarak kontrol takip için 2025 yılında 84.083 büyükbaş, 378.025 küçükbaş hayvan küpelenerek kayıt altına alınmıştır.

3.7. Suni Tohumlama Çalışmaları

6343 Sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına Dair Kanun, 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun Zootečni başlıklı 10. Maddesi, Bakanlık Makamının 07.04.2000 Tarih ve TSKD/STT-054 Sayılı "Sunı Tohumlamanın Özelleştirilmesi Hakkındaki" Olurları ve 08 Aralık 2011 tarihli ve 28136 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Sunı Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin 7. Maddesine istinaden ilimiz genelinde suni tohumlama faaliyetleri için özel sektöre yetki devri yapılmıştır. Bu kapsamda her yıl suni tohumlama sözleşmeleri yenilenmek sureti ile Özel Suni Tohumlama Faaliyetleri Serbest ve Hayvancılık İşletmeleri çalışanı Veteriner Hekimleri ve bunların sorumluluğunda Veteriner Sağlık Teknikeri ve Teknisyenleri tarafından İl Müdürlüğümüz denetiminde yürütülmektedir.

2025 yılında İlimizde Suni Tohumlama yapan uygulayıcı sayıları ile 2025 yılında yapılan Suni Tohumlama sayıları; Klinik/ Poliklinik Sahibi Uygulayıcılar 140 ve Hayvancılık İşletmelerindeki uygulayıcılar 14 adet olmak üzere toplamda 154 adet uygulayıcı bulunmaktadır.

2025 yılında ilimizde 61.902 adet suni tohumlama uygulaması gerçekleşmiştir.

3.8. Hayvan Hareketleri ve Yol Kontrolleri

İlimiz hayvan yetiştiricisi birkaç ilin geçiş güzergahında olmasından dolayı, mevzuatlara uygun şekilde hayvan sevkini yapılması, hayvanlarda verim kaybının ve bireysel hayvan kayıplarının önlenmesi, hayvan sağlığının korunması ve hastalıkların ülke geneline yayılmasının önlenmesi amacıyla kolluk kuvvetleriyle kontrol ve denetim hizmeti yıl içerisinde verilmektedir. 2025 yılı içerisinde 255 yol kontrolü ve 112 araç kontrol edilmiştir.

3.9. Sevk ve Raporlar

Hayvan hareketlerinde 11.232 büyükbaş, 27.190 küçükbaş hayvan olmak üzere 38.422 baş hayvan sağlık kontrolleri yapılarak il dışına sevk edilmiştir.

2025 yılı içerisinde İlimize diğer illerden gelen ve İlimizden diğer illere yapılan hayvan sevkleri aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Tablo: 23 2025 Yılı Hayvan Sevkleri

2025	Gelen	Giden
Büyükbaş	16.170	11.232
Küçükbaş	93.965	27.190

3.10. Ari ve Onaylı Süt Çiftliği İşletmeleri Kayıt, Denetim Çalışmaları

Tüberküloz ve Bruselloz Hastalıkları ile etkin mücadele edilmesi, sürdürülebilir hayvancılığın sağlanması ve hayvanlardan insanlara bulaşabilen bu hastalıklardan halk sağlığının korunması amacı ile İlimizde 22 adet büyükbaş ve 1 adet Küçükbaş olmak üzere toplam 23 adet hastalıktan ari işletme bulunmaktadır.

Aynı zamanda hastalıktan ari işletmelerden 5 tanesi AB standartlarında süt üreten Onaylı Süt Çiftliği kapsamındadır. İlimizde bu Hastalıktan Ari ve Onaylı Süt Çiftliklerinde bulunan hayvan sayıları aşağıya çıkarılmıştır.

3.11. Safkan Arap-İngiliz Atı Soy Kütüğü İş ve İşlemleri

İlimizde soy kütüğüne kayıtlı 110 adet Safkan Arap ve İngiliz atlarına tescil işlemleri, pedigrî, damızlık belgesi, vize işlemleri ve aşılama çalışmaları yürütülmüştür.

3.12. Kanatlı İşletmeleri Faaliyetleri

İlimizde 815 adet ticari etlik broiler işletmesi, 39 adet ticari yumurtacı işletmesi, 65 adet ticari etlik hindi işletmesiyle, 14 adet damızlık kanatlı işletmesi ve 6 adet kuluçkahane olmak üzere toplam 940 adet kanatlı işletmesi bulunmaktadır.

Ticari işletmeler yıllık rutin denetlenmekte, iş ve işlemleri İlçe Müdürlükleri tarafından yapılmakta, Damızlık İşletmeler ise İl Müdürlüğü tarafından denetlenmektedir. 2025 yılı içerisinde İl Müdürlüğü tarafından Damızlık Kümes ve Kuluçkahane için toplam 86 adet denetim yapılmış ve Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir.

Bunun yanı sıra Ulusal Salmonella Kontrol Programı kapsamında 2025 yılı içerisinde 45 adet numune İl Müdürlüğümüz tarafından alınmıştır.

3.13. UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

Ulusal Kalıntı İzleme Programı dahilinde hayvanlardan ve hayvansal ürünlerden sıklıkla numune alınmakta olup Ülkemiz genelinde farklı Enstitü ve Laboratuvarlara gönderilerek insan ve hayvan sağlığına zarar verebilecek kalıntılar (hormon, antibiyotik, antiparaziter, kimyasal elementler vb.) yönünden analiz edilmektedir. İlimizden alınan büyükbaş, kanatlı, yumurta, süt, su ürünleri, balık ve bal numune sayılarına ait tablo aşağıdadır.

2025 yılı numune alma programı kapsamında alınan numunelerden 3 (üç) adet pozitif sonuca rastlanılmış olup, Geri İzleme Çalışmaları kapsamında gerekli idari işlemler yapılmıştır.

Tablo 24: UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

YILLAR	NUMUNE SAYISI (Adet)
2016	630
2017	640
2018	730
2019	690
2020	720
2021	1182
2022	1426
2023	1485
2024	1147
2025	1283

3.14. Ev Hayvanı Satış Yeri Ruhsatlandırma ve Denetim İşlemleri

İlimizde 50 adet çalışma izni almış ev hayvanı satış yeri (petshop) ve 1 adet ev hayvanı üretim yeri bulunmaktadır.

İlimizde 2025 yılı içerisinde kedi ve köpek olmak üzere toplam 4264 adet, toplamda ise 9790 hayvana mikrochip uygulaması ile kimliklendirme işlemi yapılmıştır.

3.15. Hayvan ve Hayvansal Ürün İhracat-İthalat İşlemleri

2025 yılında İlimizden 136.757.749 Adet Sofralık Yumurta, 22.100 Ton Kanatlı Eti ve Ürünleri, 17.309 Ton Süt Ürünleri, 47.144 Ton Kedi Köpek Maması ihracatı yapılarak ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlanmıştır. Ülkemizden gerçekleşen Kedi Köpek Maması İhracatının %70 i İlimizden (Salihli İlçesinde faaliyet gösteren işletmeler) karşılanmaktadır.

İlimizden diğer Ükelere ihraç edilen hayvansal ürünler için, görevlendirilen Veteriner Hekimler tarafından Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenmektedir. İl Müdürlüğümüz Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şubemizde görevli Veteriner Hekimler tarafından; “yem ihracat izin belgesi” düzenlenmektedir.

Tablo 25: İlimiz yıllara göre Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenerek ihraç edilen hayvansal ürünler

Yıllar	2024		2025	
Ürün	Miktar	Birim	Miktar	Birim
Sofralık yumurta	443.098.642	Adet	136.757.749	Adet
Yumurta Ürünü (Pastörize, Toz Yumurta)	134.696	kg	968.228	kg
Bıldırcın Yumurtası		Adet	67.200	g
Kanatlı Eti ve Ürünleri	23.059.185,55	kg	22.100.230,45	kg
Kırmızı Et ve Et Ürünleri (Sakatat)	78.375	kg		
Jelatin ve Kolejen (yumşak Şeker Jelibon)	903.724,70	KG	615.039,2	kg
Süt ürünleri	17.066.984	kg	17.309.2011	kg
Süt Ürünleri (Bebek Maması)	511.425.,77	kg	679.709,5	kg
Kedi köpek maması	47.736.670	kg	47.143.573	kg
Yem Amaçlı Hayvansal Protein	150.300	kg	243.846	Kg
Balık Yemi				
Diğer (Süs Kuşu Yemi)	87.990	kg	55.860	kg
Diğer (Kanatlı Ayağı)			62.964	kg
Diğer (Kompozit Ürün)	3.289.477,32	Kg kg	156.530	kg
Canlı Kanatlı	167.900	Adet	52.000	Adet
Hayvansal Gübre	1.436	Lt		
Ev ve Süs Hayvanı	90	Adet	50	adet
Bal ve Arıcılık Ürünleri				
Düzenlenen Yıllık Sağlık Sertifika Sayısı	4.529	Adet	3.737	adet
Düzenlenen İhracat Yem Ön İzin Belgesi	1005	Adet	1.321	adet

3.16. Serbest Veteriner Hekim Muayenehane Açılış ve Denetim İşlemleri

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği gereğince İlimizde ruhsatlandırılmış toplam 216 adet Klinik/Poliklinik bulunmaktadır. Aynı zamanda Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik gereği Muayenehane, Poliklinik, Veteriner Hekim istihdam eden hayvancılık işletmeleri ve kamu kuruluşlarına veteriner tıbbi ürün temin izni verilmektedir.

Söz konusu İlaç temin izinli hayvancılık işletmeleri ve belediyeler ile veteriner klinik ve poliklinikler yılda en az 1 kez İl ve İlçe Müdürlüklerimizce koordineli olarak denetlenmektedir.

Tablo 26: Serbest Veteriner Hekim Muayenehane Sayısı

İLÇESİ	SAYISI	İLÇESİ	SAYISI
AHMETLİ	2	SALİHLİ	38
AKHİSAR	16	SARIGÖL	9
ALAŞEHİR	15	SARUHANLI	6
DEMİRCİ	8	SELENDİ	11
GÖLMARMARA	1	SOMA	7
GÖRDES	13	TURGUTLU	15
KIRKAĞAÇ	6	ŞEHZADELER	17
KÖPRÜBAŞI	5	YUNUSEMRE	20
KULA	27	TOPLAM	216

3.17. Balıkçılık ve Su Ürünleri Faaliyetleri

İlimizde 8 kara 3 kafes olmak üzere toplam 11 tesiste su ürünleri yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Tablo 27: Su ürünleri Tesisleri ve Kapasiteleri

İlçeler	Kara	Kafes	Toplam	Üretim (Ton/Yıl)	Toplam Kapasite (Ton/Yıl)
Toplam	8	3	11	320,6+ 2,5 milyon yavru	1.786+2,5 milyon yavru

1380 sayılı Su ürünleri Kanunu ve ilgili mevzuatlar kapsamında yapılan kontrol ve denetim faaliyetleri kapsamında 2025 yılında toplamda 1.492 adet denetim yapılmış olup mevzuata aykırı davranan 31 kişiye toplamda 189.390 TL idari para cezası uygulanmıştır. Yapılan denetim ve

kontrollerde el konulan 1 adet 40 m uzunluğunda uzatma ağı ile 1 adet şişme botun mülkiyeti kamuya geçirilmiştir.

İlimizde su ürünleri istihali amacıyla kiraya verilen Demirköprü Baraj Gölü 05.08.2025-05.08.2030 tarihleri arasında geçerli olmak üzere S.S. Köprübaşı Su Ürünleri Kooperatifine kiralanmış olup 46 adet balıkçı gemisi aktif olarak avcılık gerçekleştirmektedir.

İlimizde 362.719 kg su ürünleri için 426.557 TL yetiştiricilik destekleme ödemesi yapılmıştır. Ayrıca Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi kapsamında 46 adet balıkçı gemisine 364.800 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Bakanlığımızca yürütülmekte olan "Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi" kapsamında 2023 yılında 890.000, 2024 yılında 1.388.000 ve 2025 yılında 404.000 olmak üzere 2020 yılından itibaren toplam 4.158.800 adet pullu sazan balığı yavrularını göletlere bırakılmıştır.

3.18. Diğer faaliyetler

Aktif ve Pasif Survey Çalışmaları kapsamında; işletmelerde ve köylerde Pasif Survey için denetimler yapılmaktadır. Aktif Survey için ise, Bakanlık tarafından belirlenen ticari ve köy kanatlılarından kan ve swap numuneleri alınarak Avian İnfluenza ve Newcastle hastalıklarının teşhisi için Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsüne gönderilmektedir.

İlimizde 2025 yılında 10 Mahallede 12 Kanatlı İşletmesinde Aktif Survey çalışması yapılmıştır.

İşletme Denetimleri; Biyogüvenlik talimatı uyarınca İlimizdeki tüm Ticari İşletmelerin en az % 10'u İl/İlçe Müdürlüklerimiz Kümes Denetim Ekipleri tarafından denetlenmektedir.

Ulusal Salmonella Kontrol Programı; İşletmelerin kendi Salmonella Kontrol Programlarına ilave olarak İl Müdürlüğümüz tarafından toplam işletmelerin %5 i kadar Resmi Kontrol Numunesi alınarak ilgili laboratuvara gönderilir. 2024 yılı içerisinde 39 adet, 2025 yılı içerisinde 45 adet Salmonella resmi Kontrol Numunesi alınarak Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Laboratuvarına gönderilmiştir.

Damızlık Kümes ve Kuluçkahaneler 6 ayda bir denetlenmektedir. Hem hayvan sağlığı hem de insan sağlığı açısından önemli olan etkenlerin tespitine yönelik Numuneler alınarak Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsüne gönderilir. Analiz sonucu uygun olan işletmelere Sağlık Sertifikası düzenlenir.

2024 yılı içerisinde Damızlık Kümes ve Kuluçkahane için toplam 90 adet Sağlık Sertifikası düzenlenmiş ve 2025 Yılında toplam 86 adet Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir.

2023 Yılında İlçe Müdürlüğü Personelleri, Ticari Yumurtacı İşletmeler, Entegre Firmalar ve Kanatlı Birliklerinin Yetkililerinin toplamda 183 kişinin katıldığı eğitim ve bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

2024 Yılında Tüm Özel Sektör Temsilcilerinin ve İlçe Müdürlüğü Personellerinin katıldığı Manisa Kanatlı Çalıştayı düzenlendi.

2025 Yılında İlçe Müdürlüklerinden 28 personelin katılımıyla Kanatlı Bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Kalıntı İzleme Çalışmaları (UKİP): Ulusal Kalıntı İzleme Programı dahilinde hayvanlardan ve hayvansal ürünlerden sıklıkla numune alınmakta olup Ülkemiz genelinde farklı Enstitü ve Laboratuvarlara gönderilerek insan ve hayvan sağlığına zarar verebilecek kalıntılar (hormon, antibiyotik, antiparaziter, kimyasal elementler vb.) yönünden analiz edilmektedir.

Arı Yetiştiriciliği : İlimiz 2025 yılı Hayvancılık Desteklemeleri kapsamında tespiti yapılan 81.163 arılı kovan bulunmaktadır. 1221 yetiştiricimiz 547.882 kg bal üretimi yapmıştır.

2025 arılı kovan desteklemeleri kapsamında 1.221 arı yetiştiricimizin 81.163 kovanı için 11.993.884 TL destekleme ödemesi yapılacaktır.

2025 yılında yapılan denetiminde 4 ana arı işletmesinin ticari faaliyetini sürdürmeye devam ettiği tespit edilmiştir.

İlimiz 2024 yılı Hayvancılık Desteklemeleri kapsamında tespiti yapılan 80.836 arılı kovan bulunmaktadır.

1.210 yetiştiricimiz 530.242 ton bal üretimi yapmıştır. 2024 arılı kovan desteklemeleri kapsamında 1210 arı yetiştiricimizin 80.836 kovanı için 8.548.504 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

PETVET Kayıt Sistemi: Manisa genelinde 2021-2025 yılı itibarıyla 18.166 Kedi ve 22,386 Köpek olmak üzere toplam 40.552 Ev Hayvanı mikroçip takılarak kayıt altına alınmıştır. 02.08.2024 tarihinden itibaren Kedi ve köpek sahipleri, her yaştan hayvanlarını dijital Kimliklendirme yöntemleriyle kayıt altına aldirmaları 31/12/2025 tarihinde sona ermiştir.

4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü

4.1. Toprak Koruma Kurulu Faaliyetleri

2024 yılı içerisinde 4 toplantı gerçekleştirmiş ve bu toplantılar sonucunda toplam 73 karar almıştır. 2025 yılı içerisinde ise 2 toplantı yapılmış olup, söz konusu toplantılarda 38 karar alınmıştır

4.2. Büyük Ovaların Belirlenmesi ve Korunması Çalışmaları

İlin Büyükova Koruma Alanı kapsamında yer alması halinde uygulanacak hususlara ilişkin olarak; 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 14'üncü maddesi kapsamında, 21.01.2017 tarihli ve 29955 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan karar ile Manisa Büyük Ovası (129.062,10 ha), Akhisar Büyük Ovası (33.482,17 ha) ve Kırkağaç Büyük Ovası (6.005,37 ha) olmak üzere üç adet Büyükova ilan edilmiştir. Ayrıca, 16.07.2021 tarihli ve 4304 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan karar ile Gördes Büyük Ovası (1.168,03 ha) Büyükova olarak ilan edilmiştir.

Bu kapsamda, ilimiz genelinde ilan edilen Büyükova alanlarının toplam yüzölçümü 169.717,68 hektardır.

4.3. Atıl Tarım Arazileri Faaliyetleri

Bakanlığımızın 22.08.2024 tarih ve 15442249 sayılı yazılarına istinaden 2024 üretim yılında işlenmeyen tarım arazilerinin tespit edilmesi için ilçelerimizde kurulan Arazi Tespit Komisyonları tarafından yapılan çalışmalar neticesinde Manisa genelinde ilk yıl toplamda 57 parsel 914.045,44 m² arazi İlk Yıl İşlenmeyen Tarım Arazileri Listesi listesi ilan edilerek çalışmalar tamamlanmıştır.

2025 üretim yılında yapılan komisyon çalışmalarında 2024 yılında ilan edilen arazilerin çeşitli sebeplerle(çalılık, taşlık, kayalık, yapılacak üretimin ekonomik olmayacağı vb.) Üst Üste İki Yıl İşlenmeyen Tarım Arazileri Listesine alınmamasına karar verilmiştir. 2025 yılı Manisa genelinde ilk yıl toplamda 3 parsel 47.544,41 m² arazi İlk Yıl İşlenmeyen Tarım Arazileri Listesi Ek:1 ilan edilmiş, Üst Üste İki Yıl İşlenmeyen Tarım Arazileri Listesi Ek:2 düzenlenmemiş olduğundan kiralanan tarım arazileri tespit edilmemiştir. Bakanlığımızın 14.08.2025 tarih ve 20589301 sayılı yazılarına istinaden tespiti yapılan işlenmeyen tarım arazileri Tarım Bilgi Sistemine (TBS) kaydedilmiş olup 2025 yılı için çalışmalar tamamlanmıştır.

4.4. Nitrat Kirliliğinin Tespit ve İzlenmesi

Nitrat kirliliği; tarımda aşırı gübre kullanımı, hayvansal atıklar ile evsel ve endüstriyel atık suların yer üstü ve yer altı sularına karışması sonucu oluşmaktadır. Bu kapsamda, nitrat kirliliğinin tespiti ve kontrol altına alınması amacıyla izleme ve takip çalışmaları yürütülmektedir.

İzleme faaliyetleri kapsamında, yer üstü ve yer altı su kaynaklarından düzenli olarak su numuneleri alınmakta ve laboratuvar ortamında nitrat düzeyleri analiz edilmektedir. Ayrıca tarımsal alanlarda gübre kullanımı ile hayvancılık faaliyetleri izlenmektedir.

İlimizde 113 adet yer altı 6 adet yer üstü numune istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlardan 2025 yılı içerisinde, yer üstü (yüzey) sulardan 60 adet, yeraltı sulardan ise 386 adet su numunesi alınarak analizler gerçekleştirilmiştir.

4.5. Tarım Arazileri Mülkiyet Devri Çalışmaları

Talep üzerine miras ve satış yolu ile mülkiyet devrine izin verilmiştir. 2025 yılı içerisinde ilimiz genelinde arazi satış işlemlerine ilişkin olarak toplam 2.862 adet parsel (72.026,48 da) için başvuru yapılmış olup, yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda 2.523 adet parsel (66.577,34 da) izin verilmiş, 399 adet parsel (5.272,97 da) ise izin verilmemiştir. Aynı yıl içerisinde miras yoluyla arazi devrine ilişkin olarak toplam 5.858 adet parsel (136.415,03 da) için başvuru yapılmış; başvuruların değerlendirilmesi neticesinde 5.178 adet parsel (106.950,29 da) uygun bulunmuş, 680 adet parsel (28.654,57 da) izin verilmemiştir.

4.6. Su Verimliliği ve İl Su Kurullarının Faaliyetleri

İl Su Kurulları, 29.11.2023 tarih ve 32384 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 1” Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine istinaden İl Su Kurulları ve Havza Su Kurulları kurulmuştur.

Manisa İl Su Kurulu; 27 Kurum/Kuruluş/STK'dan oluşmakta ve sekretaryası İl Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte ve kararların takibi periyodik dönemlerde yapılmaktadır. İlimizde İlk Su Kurulu 13.03.2024 tarihinde yapılmış 14 karar alınmıştır. 2025 yılı İl Su Kurulu ise 30.04.2025 tarihinde gerçekleştirilmiş ve yine 14 karar alınmıştır.

Gediz Havzası Su Kurulu; Manisa, Uşak, Kütahya ve İzmir'deki 61 Kurum/Kuruluş/STK'dan oluşmakta, sekretaryası Koordinatör Valiliğimiz adına İl Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte ve kararların takibi periyodik dönemlerde yapılmaktadır. Gediz Havzası İlk Su Kurulu 27.09.2024 tarihinde yapılmıştır. 2025 yılı Gediz Su Kurulu ise 08.10.2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

4.7. Diğer Faaliyetler

2025 yılında 2090 Da alan için izinlendirme yapılmıştır. Bu izinlendirmenin 260 Da alanı Tarımsal yapılarda, 1830 Dekar alanı Tarım dışı yapılarda olmuştur. 2025 yılı içerisinde 2023 yılı için izin verilen yapılarda 62 adet denetim yapılmıştır. 5403 Sayılı Kanunun 21. Maddesi gereğince 163 taşınmaz için 29.706.943 TL idari para cezası uygulanmıştır.83 adet ÇED başvurusu değerlendirilmiştir.

Manisa İlinde Tarımsal Amaçlı Toprak, Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarları 3 Adet Özel ve 3 Adet Resmi olmak üzere toplam 6 adet laboratuvarın faaliyet gösterdiği, İl Müdürlüğünde faaliyet gösteren Laboratuvarın Bakanlık tarafından verilen; (Kapsam 1) Toprakta temel analizler, (Kapsam 2) Detaylı Toprak Analizleri, (Kapsam 3) Sulama Suyu Analizi, (Kapsam 4) Bitki Analizlerinde yetki ve belgelerine sahip olduğu, ayrıca Manisa İl sınırları içerisinde bulunan, yetkilendirilmiş özel laboratuvarların Valilik onayıyla kurulan komisyon (2 kişi Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 1 kişi Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü) tarafından denetiminin yapıldığı, Manisa Tarımsal Analiz Laboratuvarında yapılan numune sonuçlarının aşağıda listelenmiştir. Analiz sonuçları bakanlık tarafından formatı belirlenmiş analiz defterlerine kaydedilip, sonuçlar TAD-LAB portalına düzenli olarak kaydedilmiştir.

Bakanlığın direktifleri doğrultusunda her yıl alet ve cihazların kalibrasyonlarının düzenli olarak yapılmıştır.

Toprak Gübre Araştırma Enstitüsü tarafından gönderilen ve 2 yılda bir yapılması mecburi olan referans numune analizinin yapılmış, istenilen z skoruna ulaşılmış olup istenilen sonuçların hatasız alınmıştır.

Tablo: 28 Manisa İli Tarımsal Analiz Laboratuvarı Numune Sayıları

Yıl	Toprak	Yaprak	Su
2022	26.782	774	39.369
2023	11.328	468	21.681
2024	20.762	729	31.889
2025	20.853	513	23.749
Toplam	75.028	2.484	116.688

5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü

5.1. Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı (KKYDP)

2006 yılından bu yana uygulanmakta olan Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı kapsamında ilimizde 2025 yılında;

Tarım Dayalı Ekonomik Yatırımlar

2025 yılında 10 adet proje programa alınarak hibe desteği kapsamında değerlendirilmiştir. 156.836.131,97 TL yatırım tutarı bulunan 10 yatırımcımıza ait projeden 3'ünün hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir. 3 yatırımcımıza **22.499.207,75 TL** hibe ödemesi yapılmıştır.

Kalan 7 adet projenin işlemleri devam etmektedir. 30 Haziran 2026 tarihine kadar uzatılan program sonunda tüm projelerin tamamlanması ile birlikte toplam **69.484.854,72 TL** hibe ödemesi gerçekleştirilmiş olacaktır.

Yatırımların 3'ü kapasite artırımı, 7'si teknoloji yenileme ve modernizasyon kapsamındadır. Yine yatırımların 7'sini bitkisel ürünlerin işlenmesine yönelik, 3'ünü de kanatlı yetiştiriciliğine yönelik yatırımlar oluşturmaktadır.

Altyapı Yatırımları

2025 yılında; 2 adet proje programa alınarak hibe desteği kapsamında değerlendirilmiştir.

14.511.000,00 TL yatırım tutarı bulunan 2 yatırımcımıza ait projeden 1'inin hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir. Yatırımcımıza **4.000.000,00 TL** hibe ödemesi yapılmıştır.

Kalan 1 yatırımcımıza ait projenin işlemleri devam etmektedir. 30 Haziran 2026 tarihine kadar uzatılan program sonunda yatırımın tamamlanması ile birlikte toplam **6.981.559,00 TL** hibe ödemesi gerçekleştirilmiş olacaktır.

2025 yılında izleme süreci devam projelerden A iş planı kapsamında 147 projenin takibi yapılmıştır. Böylece A iş planı kapsamında bulunan projelerin izleme süreci tamamlanmıştır.

2025 yılında Ekonomik Yatırımlar ve Altyapı Yatırımları kapsamında geçmiş yıllarda desteklenen ve izleme süreci devam eden projelerin yılda iki kez takibine devam edilmiştir. Bu kapsamda 2025 yılında 123 proje yerinde kontrol edilerek izlemesine devam edilmiştir.

Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi

2025 yılında ilimizde 105 proje desteklenmiş ve 55,3 milyon TL yatırım ve 9.759 Dekar alan için 24,06 Milyon TL hibe ödenmiştir.

2025 yılında Bireysel Sulama Sistemlerinin desteklenmesi kapsamında geçmiş yıllardan destek alarak izleme süreci devam eden projelerde olmak üzere 450 projenin kontrol ve takibi yapılmıştır.

Uzman Eller Projesi

2022 ve 2023 yıllarında uygulanan Uzman Eller Projesi kapsamında destek verilen 30 proje 2025 yılında en az iki defa olmak üzere ziyaret edilerek proje kontrolleri sağlanmıştır. 2022 yılında uygulanan projelerin izleme süreleri tamamlanmış olup 2023 yılında uygulanan projelerin bir yıl daha izleme süresi devam etmektedir.

5.2. Üretici Örgütleri (Birlik/Kooperatif)

İlimizde; toplam ortak sayısı 12.263 olan 152 Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, ortak sayısı 15.466 olan 97 Sulama Kooperatifi, ortak sayısı 442 olan 5 Su Ürünleri Kooperatifi olmak üzere; toplamda 28.171 ortak sayısı bulunan 254 kooperatif bulunmaktadır. Ortak sayısı 16 olan 3 Kooperatif Bölge Birliği bulunmaktadır. Yine İlimizde; Üye sayısı 7.594 olan 11 Üretici Birliği, Üye sayısı 2.280 olan 4 Islah Amaçlı Yetiştirici Birliği bulunmaktadır.

Tablo 29 : Manisa İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı

Örgüt Türü		Örgüt Sayısı	Ortak/Üye Sayısı
<i>Kooperatifler</i>	<i>Tarımsal Kalkınma Kooperatifi</i>	152	12.263
	<i>Sulama Kooperatifi</i>	97	15.466
	<i>Su Ürünleri Kooperatifi</i>	5	442
	<i>Toplam</i>	254	28.171
<i>Kooperatif Bölge Birliği</i>		3	160
<i>Birlikler</i>	<i>Üretici Birlikleri (5200 Sayılı Kanunla)</i>	11	7.594
	<i>Yetiştirici Birlikleri (5996 Sayılı Kanunla)</i>	4	2.280
TOPLAM		272	38.045

5.3. Diğer Faaliyetler

2025 yılında;

- 191 adet Kooperatif, 2 adet Üst Birlik, 6 adet Üretici Birliği ve 4 adet Yetiştirici Birliğinin genel kurulları tamamlanmıştır..
- 88 adet kooperatifin rutin faaliyetlerine ilişkin kontrol ve izleme yapılmıştır.
- 5 adet Tarımsal Kalkınma 1 adet Sulama Kooperatifi kuruluş işlemleri tamamlanmıştır.
- Kadın Çiftçilere yönelik sektörde kooperatifleşmenin önemini konu edinen 3 adet toplantı yapılmıştır.
- 8 adet kooperatife sektörde kooperatifleşmenin önemini konu edinen toplantı yapılmıştır.
- KOOPBİS (Kooperatif Bilgi Sistemi) ile ilgili kooperatif temsilcileri ile yüz yüze İl Müdürlüğümüzde ya da mahallinde bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

- Makamın 25/01/2024 tarih ve 11909329 sayılı “OLUR”u ile kabul edilerek yayımlanan Yeni Tip Anasözleşmelere İntibak İşlemleri ile ilgili kooperatif temsilcileri ile bilgilendirme toplantılarına devam edildi. Bu kapsamda 163 kooperatifin intibak işlemleri tamamlanmıştır.
- CİMER ve Makama sunulan dilekçe ile yapılan 36 adet şikâyete ilişkin gerekli inceleme ve denetim gerçekleştirilmiştir.

6 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve 1 adet Sulama Kooperatifi kapanışı yapılmıştır.

İlimizde, Bakanlığımız KKYDP Projeleri uygulanmıştır. Valilik yada diğer kurumlar aracılığı ile uygulanan kırsal kalkınmanın geliştirilmesine yönelik proje bulunmamaktadır.

6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

6.1. Eğitim Yayın Faaliyetleri

Tarımsal üretimi verimli ve sürdürülebilir kılmak için ürün kalitesi ve standardını yükseltmek, Miktar ve kalite olarak üretimde arzu edilen en üst seviyeye ulaşarak çiftçilerimizin gelir düzeylerini yükseltmek, çiftçilerimizin bilgi ve becerilerini artırarak tarımda sürdürülebilirliği temin etmek amacıyla eğitim ve yayım hizmeti verilmektedir

Bakanlığımız il/ilçe tarım ve orman müdürlükleri tarafından eğitim ve yayım faaliyetlerini planlanıp il yayım programları oluşturulmaktadır. Hazırlanan il yayım programları kapsamında, il/ilçe tarım ve orman müdürlükleri tarafından uygun yayım teknikleri kullanılarak çiftçilere/üreticilere yönelik, çiftçi inceleme gezileri, teşvik müsabakaları, sergiler, konferanslar, paneller, çiftçi kursları, çiftçi toplantıları, demonstrasyonlar ve tarla günleri düzenlenmekte, kitle yayım vasıtaları üretilmektedir.

İl Yayım Programı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler; Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Bilgi Sistemine (<http://tyds.tarim.gov.tr/>) faaliyet bazlı olarak girilmekte ve üç aylık dönemler halinde Bakanlığımıza raporlanmaktadır.

2025 yılında il yayım faaliyetleri kapsamında 326 faaliyet düzenlenmiş olup, 5.767 kişi katılım sağlamıştır.

Tablo 30: 2025 Yılı Gerçekleştirilen Faaliyetler

Faaliyet	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı
Çiftçi İnceleme Gezileri, Teşvik Müsabakaları, Sergiler, Konferanslar, Paneller ve Diğer Benzeri Faaliyetler	-	-
Demonstrasyonlar	2	18
Çiftçi Toplantıları	320	5.584
Çiftçi Kursları	4	165
Tarla Günleri	-	-
Toplam	326	5.767

6.2 İstatistik Çalışmaları (İBS)

İBS kapsamında bitkisel üretim girişleri (Tarla Bitkileri, Açıkta Sebze, Ağaç Bazlı Meyve, Alan Bazlı Meyve, Süs Bitkileri ve Sabit Alanlar) yılda 4 Dönem şeklinde tahmini veri girişi çalışmaları yürütülmüştür. Tarımsal Alet-Makine değerleri yılda 2 dönem halinde yapılan tahmini veri girişi çalışmaları yürütülmüştür. Hayvancılık İstatistikleri girişleri 2 Dönem halinde yürütülmüştür.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğünden gelen yazı doğrultusunda, İlçe Müdürlüklerimizden giriş için istenen tarımsal ürünler bildirilmekte ve desteklemeye esas Bitkisel Üretim Değerleri (Maximum-Minimum) için gelen rakamlar Tarım Bilgi Sistemi'ne (TBS) yıl boyunca işlenmektedir.

6.3 Tarım Ürünleri Maliyet Sistemi Çalışmaları (TAMSİS)

İlde ileriye yönelik ortalama 40-55 ürün çeşidinin maliyet analizinin yapılmakta hasat sonu gelen ürünlerin yani tarladan kalkan /satılan/ çiftçinin deposuna kaldırılan ürünlerin maliyeti ve fiyatı oluşmakta ve İlçe Müdürlüğü tarafından onaylandıktan sonra İl Sorumlusunun kontrol edip onayladığı, Bakanlık tarafından da onaylandıktan sonra bilgilerinin paylaşımını yapılmaktadır.

Bu bağlamda TAMSİS üzerinden 2022 yılı içinde 28 farklı tarımsal ürün için toplam 318 maliyet analizi, 2023 yılı içinde 37 farklı tarımsal ürün için toplam 300 maliyet analizi, 2024 yılında da 47 farklı tarımsal ürün için toplam 291 maliyet analizi yapıldığı, 2025 yılında 43 üründe 240 maliyet analizi yapılmıştır

6.4 Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi Çalışmaları (TÜFİS)

Tarım ürünleri fiyat izleme sistemi (TÜFİS) kapsamında, market, hal, aracı, pazar, üretici kısmında bulunan belirli tarım ürünlerinin İlçe müdürlükleri tarafından sisteme girilen fiyat girişleri günlük olarak kontrol ve takipleri yürütülmüştür.

6.5 Tarımsal Kuraklık ve Tarım Sigortaları Faaliyetleri

Müdürlüğümüz tarafından “2023-2027 Manisa Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı” oluşturulmuştur.2025-2026 Kuraklık İl Kriz Merkezi, Vali Yardımcısı Hikmet DENGELİK Başkanlığında, Kuraklık İl Kriz Merkezi Komisyonunda yer alan Kurum ve Kuruluşların iletmiş oldukları görüş ve önerileri, meteorolojik gözlem ve su rezervuar değerleri doğrultusunda, 10 Aralık 2025 tarihinde İl Müdürlüğümüzde toplanarak 2026 yılında alınacak tedbirlerle ilgili kararları almıştır.

“Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” gereği, Şube Müdürlüğümüzce arazide yapılan fenolojik gözlemler ve İlçe Müdürlüklerince gönderilen değerlendirmeler derlenip, her ay tarımsal ürünlere ait üretim bilgileri tablosuna aktararak Bakanlığımıza sunulmaktadır.

Bu kapsamda tüm İlçe Müdürlüklerince ürün desenine göre (ÇKS'ye kayıtlı) ekimi/dikimi yapılan ürünler ile dikili ürünlerden (çok yıllık bitkiler) ekonomik açıdan en önemli olan ilk 5 ürüne ait fenolojik gözlemler yapılarak tablolara işlenmekte ve İl Müdürlüğümüze her ay düzenli olarak gönderilmektedir.

01.01.2025 – 31.12.2025 tarihleri arasında 16 ilçemizde tabii afet meydana gelmiş 40.326 çiftçimizin 897.866 dekarlık ekili ve dikili alanların da bulunan tarla, meyve, sebze ürünleri ve zarar görmüştür.

Bakanlığımızca Tarsim yaptırmayan 26.665 çiftçimize ödenen Zirai don desteği 453 Bin dekar alan için 1.508.851.501 TL'dir.

2025 yılında ülkemizde yaşanan don afetinden dolayı Manisa İli üreticilerimize TARSİM üzerinden üreticilerimize 12,5 Milyar TL üzerinde afet zarar ödemesi gerçekleştirilmiştir.

2025 üretim sezonu içerisinde 824.673 da alan için 94.428 adet poliçe düzenlenmiştir,

Tablo 31: İlimizde TARSİM poliçe sayısı ve sigortalanan alan

Yıl	Alan	Poliçe Sayısı	Hayvan Sayısı	Poliçe Sayısı
2025	824.673	82.656	287.309	11.772
2024	814.779	81.827	349.563	11.302
2023	753.197	74.309	311.104	10.215
2022	820.485	82.411	287.309	7.610
2021	735.278	76.230	243.690	6.806

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde tarım sigortaları ve hasar tazminatı ödemeleri konusunda, (TARSİM) Bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitim çalışmaları kapsamında; 2024-2025 döneminde İl Müdürlüğümüz koordinesinde Manisa TARSİM Bölge Müdürlüğü ile birlikte 17 ilçemizde 34 mahallede 748 çiftçimize eğitim verilmiştir.

6.6 Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)

2025 yılında İlimizde 112 işletme ile Katılım Anlaşması imzalanmıştır. 2025 yılı gelir – gider, üretim ve kapanış envanter bilgilerinin ÇMVA WEB modülüne kayıtları devam etmektedir. 2024 yılında sözleşme imzaladığımız 112 işletmeye 2025 takvim yılında 168.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

6.7 Tarımsal Yayım ve Danışmanlık

9 Adet kişi/kurumda 16 adet danışman aktif olarak görev yapmaktadır. Hizmet verilen işletme sayısı 807'dur. 5488 Sayılı Tarım Kanunu ile 08.09.2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan uygulama esasları doğrultusunda İlimizde çalışmalarımız devam etmektedir. 2024 yılı içerisinde;

2024/1.denetimleri nisan ayında, 2024/2. denetimler ekim ayı içerisinde gerçekleştirilmiş, çiftçi görüşmeleri de tamamlanmıştır. Uygulama ve denetimlerde cezai işlem gerektiren bir husus ile de karşılaşılmamıştır.

2024/39 destekleme tebliğinin yayımını müteakiben 2025 yılı içerisinde 2024/1. dilim ödemesi olarak 9 kuruma 2.352.000 TL. ödenmiş, Kasım 2025’de 2.352.000 TL olarak 2024/2. dilim ödemesi de gerçekleştirilmiş olup 2024 yılı için 4.704.000 TL destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir.

6.8 Diğer Faaliyetler

Tarımsal Üretim Planlaması: Tarımsal Üretim Planlaması Hakkında Yönetmelik 14 Eylül 2023 tarihli ve 32309 sayılı Resmi Gazete ’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Planlama çalışmaları kapsamında Tarımsal Üretim Planlaması İl Planlama Kurulu oluşturulmuştur. İl Planlama Kurulu Vali Yardımcısı başkanlığında, İl Tarım ve Orman Müdürü, İl Müdür Yardımcısı, Şube Müdürleri, Tarımsal Üretim Planlaması Birim Sorumlusu, araştırma enstitüsü temsilcisi, Büyükşehir Belediyesi temsilcisi, fakülte temsilcileri, ziraat odası, sivil toplum temsilcileri ve üretici birlikleri temsilcilerinden oluşmaktadır.

İl Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan 2025-2027 yılları Bitkisel Üretim Planı, 2026-2028 yılları Hayvansal Üretim Planı ve 2026-2028 yılları Su Ürünleri Bitkisel Üretim Planı hazırlanmıştır. Şube müdürlüğümüz tarafından hazırlanan planlar İl Planlama Kuruluna sunulurak karara bağlamıştır. Söz konusu planlar Bakanlığa iletilerek onaylanmıştır.

Staj Çalışmaları: İl Müdürlüğümüzde 3308 sayılı mesleki eğitim kanununa göre Fakülte/ Yüksekokul ve Ortaöğretim kurumları öğrencileri staj yapmaktadır. 2025 yılında İl/İlçe Müdürlüklerimizde staj yapan öğrenci sayısı 23 kişidir.

Tarımsal Ürün Kayıt Sistemi (TÜKAS): Tarım sayımına altlık olmak üzere kayıtlı olmayan tüm tarım parsellerinin kayıt altına alınmasına yönelik olarak Şubat 2025 ayının başından itibaren kayıtlı olmayan arazilerin tespit ve TÜKAS-RESEN sistemine kayıt işlemleri yapılmış ve Mayıs ayının sonuna kadar devam etmiştir. Bu doğrultuda 27.05.2025 tarihi itibarıyla Tükas-Resen Kayıt Yapılan Modüle 142.529 parsel, Tükas Kayıt Yapılamayan Modülüne 57.648 parsel olmak üzere toplam 200.177 parselin Tükas Sistemine kaydı yapılmıştır.

Genel Tarım Sayımı: 2025/7 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ve Genel Tarım Sayımı Uygulama Rehberi gereği Tarım ve Orman Bakanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından ortaklaşa yürütülen olan 2025 Genel Tarım Sayımı yapılmıştır.

Enformasyon Çalışmaları:

Kurumumuz tarafından yapılan faaliyetler ve bakanlığımız uygulamaları hakkında üreticilerimizi bilgilendirmek amacıyla sosyal medya, web sitesi, Web Tarım Tv aracılığıyla paylaşımlar gerçekleştirilmektedir.

Manisa tarımının durumu, tarımdaki yeni gelişmeler, hastalık ve zararlılar ile üreticilere ödenen destek, prim uygulamaları ve benzeri konularda 1 Ocak 2025 – 31.12. 2025 tarihleri arasında sosyal medya sayfalarımızda (Facebook, Instagram, X (Twitter), Next Sosyal) toplam 1.235 adet, Web sitemizde 24 adet haber paylaşımı yapılmıştır. 2 adet Facebook canlı yayını gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız yayın organı Web Tarım TV'ye 11 adet görüntülü haber, basın kuruluşlarına 16 adet haber bülteni hazırlanarak gönderilmiştir.

2025 Ocak ayı itibari ile 15 günde bir Manisa ETV kanalının işbirliğinde üreticilerimizi bilgilendirmek amaçlı 17 adet "Tarımsal Vizyon" isimli Canlı TV Programı gerçekleştirilmiştir.

Bitkisel Üretim, Gıda, Hayvancılık ve Kırsal Kalkınma konularında 105 adet muhtelif konu başlıklarında video çekimi yapılmıştır.

7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü

7.1. Çayır Mera ve Yem Bitkileri

Mera Varlığı: İlimizde mera tespit çalışmaları tamamlanmıştır. 17 İlçemizde 1.089 adet yerleşim biriminde 28.110 ha mera varlığı mevcuttur.

İlimizde tespit yenileme çalışmaları kapsamında 2025 yılı içerisinde 2 ilçe ve 12 mahallede toplam 1.868 da alanda tespit çalışmaları devam etmekte olup 7 mahallede toplam 640 da alanda tahsis çalışmaları tamamlanmıştır. Ek tespit ve tahsis çalışmaları devam etmektedir.

Manisa İli Meralarının Mevcut Durumu: Manisa ilinde 29 noktada etüt yapılmış, 243 tür tespit edilmiştir. Tespit edilen türlerin 34 adedi baklagil (% 9,24), 46 adedi buğdaygil (%26,40), 163 adedi ise diğer familyalara (%41,34) aittir. Mera yükseklikleri olarak 30-96 m yükseklik de 8 mera, 100-202 m yükseklik de 10 mera, 247-588 m yükseklik de 5 mera, 712-1085 m yükseklik de 6 merada çalışılmıştır. Eğim olarak ise: 14 meranın hafif eğimli (2-5), 7 meranın orta eğimli (6-11), 6 meranın dik eğimli (12-19), 2 meranın ise çok dik eğimli (20-29) olduğu görülmüştür. Genelde meralarda hafif ve orta şiddette erozyon görülmüştür. Yüzey taşlılığı- yüzey kaplama oranı (%) ise; 10 merada orta (5-14), 19 merada çok (15-44) taşlılık ve çıplak alan belirlenmiştir. Toprak derinliği (cm) olarak ise; gezilen meraların hepsinde sıg (20-49) toprak belirlenmiştir. Otlatma (1-5) olarak ise; 20 merada ağır ve 9 merada orta şiddette otlatma olduğu belirlenmiştir.

Yem Bitkisi Desteği Çalışmaları: 2022 yılında 2021 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 6.479 çiftçimize 300.719 da alanda 21.423.052 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2023 yılında 2022 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 5.803 çiftçimize 260.586 da alanda 19.489.053 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2024 Yılında 2023 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 4.596 üreticiye 211.126 da alan için 16.440.142 TL yem bitkileri destekleme ödemesi yapılmıştır.

2025 Yılında 2024 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 4.276 üreticiye 198.304 da alan için 30.352.414 TL yem bitkileri destekleme ödemesi yapılmıştır.

2025 Yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için destekleme miktarları henüz kesinleşmemiştir.

7.2. Çayır Mera ve Yem Bitkileri Projeleri

2025 yılında 7 ilçemizde 1.740 dekar alanda ekilmek üzere 85 çiftçimize 2.380 kg Şeker Sorgumu tohumu dağıtımını gerçekleştirilmiştir.

7.3. Tespit, Tahdit Ve Tahsis Çalışmaları

4342 Sayılı Mera Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kanunun 14. Maddesi gereğince 437 adet Tahsis Amacı Değişikliği başvurusu alınmıştır.

2025 yılında çeşitli bakanlıklardan ve belediyelerden Organize Sanayi Bölgesi, Plent Sahası, Mezarlık Alanı, Mesire Alanı, Kanalizasyon Hattı, Su Deposu, Sondaj Yeri, Pilon Yeri, Cezaevi, Hastane, Çok Amaçlı Salon, Hayvan Barınağı, İmar Planı, Yol, İçme Suyu Boru Hattı için Mera Kanunu 14. Madde Uygulamaları gereğince 28 adet tahsis amacı değişikliği talebi olmuş ve işlemleri devam etmektedir.

Mera Kiralama İşlemleri: 2003-2015 Yılları arasında 62 adet mera kiralaması yapılmıştır. Komisyonca iptal edilen ve sözleşme süresi biten kiralama işlemleri sonrasında 1 adet kiralama dosyası halen devam etmektedir.

7.4. Mera Islah Çalışmaları

2025 Yılında; Kula İlçesi Sandal Mahallesiinde 600 da alanda gübreleme (Sonbahar 20-20-0 Kompoze) ve 400 da üstten tohumlama işlemi gerçekleştirilmiştir.

Salihli İlçesi Kemer Mahallesiinde 600 da alanda ilkbahar (9 ton amonyum sülfat) ve sonbahar (9 ton 20-20 kompoze) gübrelemeleri yapılmıştır.

Saruhanlı İlçesi Koldere Mahallesiinde 400 da alanda ilkbahar (6 ton Amonyum Sülfat) 400 da sonbahar gübrelemesi (6 ton 20-20 kompoze) yapılmıştır.

7.5. Diğer Faaliyetler

Mera İşgali ile ilgili işlemler; İhbar, şikayet veya kontroller yoluyla öğrenilen işgallerle ilgili yerinde tespit yapılmaktadır. Tutanaklar düzenlenip ilgililere yaptırımlar için bilgi verilmektedir. 4342 Sayılı Mera Kanununun 19. Maddesinde belirtildiği gibi 3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna göre işlem yapılması için Kaymakamlık makamına göndermektedir. Kaymakamlıktan gelen Men Kararları İl Mera Komisyonunda değerlendirilip, mütevacizlerden merayı eski haline getirmek için geri dönüşüm bedeli alınmasına karar verilmektedir. İl Mera Komisyonu kararıyla mütevacizlere, Kanun gereği ilgili belediyelerde açılmış olan mera hesabına yatırılması için ödeyecekleri bedel üst yazı ile bildirilmektedir. Masrafları yatırmayan şahıslar 6183 Sayılı Amme Alacakları Kanunu uyarınca işlem yapılması amacıyla Muhakemat Müdürlüğüne bildirilmektedir. İl Mera Komisyonu tarafından 2025 yılı içerisinde 5 ilçede toplam 2.100.873 m2 mera alanını işgal eden 224 kişiye 26.492.009 TL eski haline getirme bedeli tahsil edilmesine karar verilmiştir.

Mera yönetim birlikleri: 2025 yılı öncesinde devam eden 15 adet Mera Yönetim Birliği mevcut iken 2025 yılında 3 adet Mera Yönetim Birliği kurulmuş olup halen 18 adet Mera Yönetim Birliği faaliyettedir.

Hazine arzileri satış ve kiralama görüşü yazıları: Milli Emlak Müdürlüklerince 2025 Yılında hazine arazisi satış ve kiralama görüş talepleri ile ilgili olarak 455 adet değerlendirme yapılmıştır.

8. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

Alacakların takibine bu başlık altında yer verilecektir.
Kiralık araçlar ve maliyetleri hakkında bilgi verilecektir.
Yeni yapılmakta olan inşaatlar hakkında bilgi verilecektir.

Yıl içerisinde Şube Müdürlüğünün yapmış olduğu diğer hizmetlere ilişkin açıklamalar konu bazında bu başlık altında yazılacaktır.

Diğer birimler

Yıl içerisinde İl Müdürlüğünün yapmış olduğu diğer hizmetlere ilişkin(Hukuk, Sivil Savunma, Döner Sermaye Birimi vb.) açıklamalar konu bazında bu başlık altında yazılacaktır.

B. MALİ BİLGİLER

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Genel Bütçe kapsamında 2024 yılında TL olan İl Müdürlüğümüz bütçesi 2025 yılında %.... artarak TL olmuştur. İl Müdürlüğümüze tahsis edilen ödenekten yıl sonunda 261.631.395,72 TL harcanmıştır. Harcama oranı %100'dür.

Tablo 32 Manisa İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu

	Toplam Ödenek Gönderme (y)	Harcama(x)	Gerçekleşme Durumu (%) (x*100)/y
01- Personel Giderleri	196.816.246,55	196.816.246,55	%100
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	25.544.324,65	25.544.324,65	%100
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	26.175.560,59	26.175.560,59	%100
05- Cari Transferler	1.104.900	1.104.900	%100
06- Sermaye Giderleri	11.990.363,93	11.990.363,93	%100
Toplam	261.631.395,72	261.631.395,72	%100

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 33: Manisa İli Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)

Proje Adı	Proje Başlama Yılı	Proje Tutarı	Önceki Yıllar Harcama ması	2025 Yılı Ödeneği	2025 Yılı Harcaması	Fiziki Gerçekleşme %	Nakdi Gerçekleşme %
Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi				621.638,00	621.638,00	%100	%100
Bitki Sağlığı Uygulama Kontrol Projesi				3.280.679,00	3.280.679,00	%100	%100
Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri							
Çayır Mera Islah ve Amenajman				90.765,00	90.765,00	%100	%100
Gıda Hizmetleri				618.816,49	618.816,49	%100	%100
Gıda ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirilmesi				56.872,62	56.872,62	%100	%100
Hayvan Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele Projesi				2.293.551,32	2.293.551,32	%100	%100
Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler							
Hayvansal Üretim				209.485,00	209.485,00	%100	%100

Proje Adı	Proje Başlama Yılı	Proje Tutarı	Önceki Yıllar Harcaması	2025 Yılı Ödeneği	2025 Yılı Harcaması	Fiziki Gerçekleşme %	Nakdi Gerçekleşme %
Artırılması							
İyi Tarım Uygulamalarının Yayılması ve Kontrolü Projesi				748.723,70	748.723,70	%100	%100
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi				13.757,75	13.757,75	%100	%100
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi				1.570.198,39	1.570.198,39	%100	%100
Mera Hizmetleri				1.276.588,60	1.276.588,60	%100	%100
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrol Projesi				1.773.148,00	1.773.148,00	%100	%100
Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi							
Su Ürünleri Üretiminin Geliştirilmesi Projesi				16.936,69	16.936,69	%100	%100
Sucul Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Geliştirilmesi							
Şeker Hammaddelerinin Sürdürülebilir Yönetim Projesi							
Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi				4.313.117,78	4.313.117,78	%100	%100
Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi				14.656,68	14.656,68	%100	%100
Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi							
Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı							
Türkiye Tarım Havzaları Geliştirme Projesi				20.244,00	20.244,00	%100	%100
Veteriner Biyolojik Ürünleri ve Soğuk Zincir Koşullarının İzlenmesi Projesi							
Toplam				177.329.946.031,02	177.329.946.031,02	%100	%100

Kaynak: (SGB.Net)

III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Müdürlüğümüz Bakanlığımızın vizyonu ve misyonu dahilinde ülkemiz tarım ve hayvancılığını öngörülen hedeflere ulaştırmak hizmet üretmektedir.

Müdürlüğümüz performansını her geçen gün artırmaya istekli ve bunun için çaba harcayan, en önemlisi gücünü üreticilerden tüketicilere kadar uzanan büyük bir paydaş kitlesinden alan, tarım ve hayvancılık bileşenleri ile görev tanımını sınırlamayan ve millete hizmeti önceliklendirmiş bir kurum olarak tüm çalışanlarıyla ve sektördeki tüm paydaşlarla dayanışma içindedir.

Müdürlüğümüz merkezde 8 şube müdürlüğü, 3 birim ve 17 ilçe müdürlüğü ile güçlü bir kurumdur. İlimizin bölgesel konumu Müdürlüğümüzün kurumsal yapısını her geçen gün güçlendirmektedir.

İlimiz Verimli toprakları, elverişli iklim koşulları ve tarıma dayalı sanayinin gücüyle öne çıkan Manisa, başta dünyaca ünlü sultani çekirdeksiz üzümü olmak üzere birçok üründe ülke liderliğini elinde tutuyor. Ancak su kaynaklarının yönetimi, kuraklık tehdidi ve pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi gibi önemli zorluklarla da karşı karşıya kalınmaktadır.

İlimizin gerek sosyal gerekse ekonomisinde vazgeçilmez pozisyonda olan tarım sektörünün yönlendiricisi olmak, kurumumuzu ilde Bakanlığa bağlı birimlerle iş birliği ve hizmet üretme yaklaşımı dışında diğer tüm kurum, kuruluş, üniversite, STK ve yatırımcıların iletişim halindedir.

Türkiye Yüzyılı ve Bakanlığımızın politikalarını sahaya yansıtma hedefleri doğrultusunda, ilimizde kırsal yaşamı güçlendirerek sürdürülebilir yaklaşımlarla katma değerli ürünleri insan ve doğa odaklı üretmek/ürettirmek yaklaşımlarımızla çalışmalarımız devam etmektedir.

Üstünlükler

- Verimli toprakları, Ürün Çeşitliliği ve polikültür üretim,
- İzmir limanına yakınlık, ihracat potansiyeli,
- Alaşehir ilçemizde gümrük bulunması,
- Yem sanayisinin gelişmişliği,
- Kanatlı hayvancılığın gelişmişliği,
- Tarıma Dayalı Sanayinin Varlığı ve gelişmişliği,
- Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları yaygınlığı,
- Köklü ve yaygın teşkilat yapısı,
- Devlet Teşvikleri ve Kırsal Kalkınma Programları,
- Deneyimli, işine sahip çıkan ve özverili çalışanlara sahip olması,
- Geniş paydaş kitlesi ile işbirliği,
- Bilgi ve teknoloji altyapısı,
- Bölgesel konumu nedeni ile merkezi yapısı,
- Tarım Teknolojilerinin Kullanımı,

Zayıflıklar

- Su Kaynaklarının Etkin Kullanılamaması, Gediz Nehri'n deki kirlilik ve Demirköprü Barajı'ndaki su seviyesinin kritik düzeylere inmesi,
- Pazarlama ve Markalaşma Eksiklikleri Üretimdeki güce rağmen, ulusal ve uluslararası pazarlarda markalaşma ve tanıtım faaliyetlerinin yeterli düzeyde olmaması,
- İklim Değişikliğine Karşı Kırılganlık, don ve kuraklık gibi iklimsel etkiler, üretimde dalgalanmalara ve rekolte kayıpları,
- Çiftçi Örgütlenmesindeki Yetersizlikler, Kooperatiflerin ve üretici birliklerinin etkin çalışmaması,
- Personel varlığının yetersizliği ve sirkülasyonu,
- İlçelerin merkeze olan uzaklıkları ve coğrafi koşulların değişmesi,
- Veri üretimi, elde edilmesi ve yönetimi konusundaki çalışmaların tamamlanmamış olması,
- Aktif faaliyet gösteren üretici örgütlerinin yeterli düzeyde olmaması ve örgüt kapasitelerindeki yetersizlik,
- Belirlenen tarımsal politikalarının ve stratejik planların uygulanmasında yapılan değişikliklere bağlı sektör paydaşlarının yaklaşımları,
- Tarım sektöründe iş gücüne bağlı çalışmaya istekli genç nüfusun azlığı ve kırsaldan uzaklaşması,
- Çiftçilerin ve yetiştiricilerin geleneksellikten uzaklaşmama ve uzun vadeli yatırım yapma isteklerindeki yetersizliğe bağlı ulusal politikaları sahaya yansıtmakta yaşanan olumsuzluklar,
- Sosyal tesis ve imkânların eksikliği,
- İlçe Hizmet binalarının bazılarının yenilenmeye ve tadilata ihtiyaç duyması,

Müdürlüğümüz Bakanlığımızın hedefleri doğrultusunda ulusal ve yerel yaklaşımları analiz ederek tüm paydaşlarla birlikte kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanmak suretiyle üreticilerimiz başta olmak üzere tüm vatandaşlarımızın refahını artırmaya yönelik uygulamalara devam edilecektir.

Manisa tarımı güçlü bir üretim potansiyeline sahip olmakla birlikte, sürdürülebilir bir gelecek için kaynaklarını daha verimli kullanmak, pazarlama ve markalaşma stratejilerini güçlendirmek ve iklim değişikliğinin getirdiği olumsuzluklara karşı çözüm üretmeye ve ilimizin sahip olduğu üstünlüklerini doğru değerlendirilmesi ve zayıflıklarımıza karşı proaktif önlemlerin alınmasına yönelik gayretli çalışmalarımıza devam edilecektir.

Müdürlüğümüzün 2025 yılı İdari Faaliyet Raporu anılan yıl içerisinde de kamuda stratejik yönetim sürecinin çerçevesini çizen yasal düzenlemelere uygun olarak kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanılması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Raporun oluşturulması aşamasında tüm birimlerimizin karar alma süreçlerine katılım sağladığı bu durumun il, bölge ve ulusal düzeyde Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız hedeflerine ulaşma konusunda başarıyı artırdığı değerlendirilmektedir.

IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER

Kurumumuzun sahadaki deneyimli personeli, çiftçilerimizle ve sektör aktörleriyle kurduğu yakın bağı daha da pekiştirerek, Türkiye Yüzyılı'nın "Geleceğimiz Ortak" anlayışıyla ilimizi, Ege Bölgesi'ni ve ülkemizi geleceğe hazırlamak üzere durmaksızın gayret gösteriyoruz. *Personelimizin üreticinin yanı başında olabilmeleri ve ilimiz tarımsal potansiyelini daha ileriye götürmek amacıyla yeni uygulamaları devreye alarak tüm gücünü bu doğrultuda hareket edecektir.*

Üreticilere daha hızlı, erişilebilir ve teknoloji destekli hizmet sunmak amacıyla yeni hizmet binamızı tamamladık. Modern tasarımı, merkezi konumu ve dijital altyapısıyla bu yeni merkez, hem personelimizin verimliliğini artıracak hem de çiftçilerimizin işlemlerini kolaylaştıracak.

Sektörün tüm unsurlarının katılımıyla çözüm üreten bir platform oluşturmak için Manisa Tarım Konseyi'ni hayata geçirdik; düzenli toplantılarla sorunları masaya yatırıyor, ortak akılla yol haritası çiziyoruz.

Jeotermal kaynakların zengin olduğu ilimizde salihli ilçemizde jeotermal kaynaklı sera OSB kurulumu için çalışmalar devam etmektedir. *İlimizin zengin jeotermal potansiyelini tarıma kazandırmak için jeotermal ısıtmalı sera TDİOSB çalışmaları sürüyor. Özellikle Salihli, Alaşehir ve çevresinde fizibilite ve lobi faaliyetlerini yoğunlaştırdık; .Manisa'yı jeotermal seracılıkta Türkiye'nin öncü illerinden biri haline getirmeyi amaçlıyoruz.*

Hayvancılığı kalkındırmak ve katma değerli ürünlere dönüştürmek amacıyla Hayvancılık tesis yatırımları için kamu-özel sektör iş birliklerini artırmayı amaçlıyoruz.

Manisa'nın coğrafi yapısı, hayvan trafiği ve yoğun üretim potansiyeli göz önünde bulundurularak hayvan hastalıkları ile mücadelede (aşılama, biyoteknik uygulamalar, yol kontrolleri, küpeleme, kayıt sistemleri vb.) en üst düzeyde hassasiyet gösteriyoruz; salgın risklerini minimize etmek için üreticilerle yakın koordinasyon içindeyiz.

Bu doğrultuda öncelikli yaklaşımlarımız şöyle şekillenmektedir:

- Bürokratik yükleri azaltarak sahadaki hizmet sürelerini uzatmak ve işletme başına daha fazla nitelikli destek sağlamak,
- Personel kapasitesini artırmak, saha motivasyonunu yükselten sosyal ve eğitim altyapıları oluşturmak,
- Dijital tarım teknolojilerini (drone izleme, sensörlü sulama, veri analizi) yaygınlaştıran projeleri öne çıkarmak,
- Kuraklık ve iklim değişikliğine karşı sürdürülebilir su yönetimi ve tarımsal adaptasyon stratejileriyle kırsalı dirençli kılmak,
- Genç çiftçi ve kadın girişimci programlarını etkinleştirerek tarımda yeni nesil katılımı yükseltmek,
- Modern büyükbaş-küçükbaş işletmeler kurarak kapasiteyi artırmak ve verimliliği optimize etmek,
- Ulusal çapta tanınan et-süt markalaşması ve sanayileşme için entegre yatırımları teşvik

etmek,

- Hayvan hastalıklarında kalıcı düşüş sağlamak üzere yetiştirici-kamu ortaklığını derinleştirmek,
- TARSİM kapsayıcılığını genişleterek sigortalı tarımı güçlendirmek; üzüm, zeytin, kiraz ve sebze-meyve üretimini planlı hale getirmek,
- Bağ turizmi, zeytin hasat rotaları, mesir ve Spil Dağı entegrasyonu ile tarım turizmini geliştirmek.

Manisa'nın Gediz Ovası'nın verimliliği, jeotermal kaynakları, sanayi entegrasyonu ve çalışkan insan kaynağıyla Türkiye tarımında söz sahibi olmaya devam edeceğiz. Çiftçilerimizle, paydaşlarımızla omuz omuza vererek bereketi yarınlara taşıyacağız.

V) EK TABLOLAR

Tablo 8: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılım

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
Ahmetli İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	420 m2	1989	Ahmetli Belediyesi(Eski Belediye Binası)
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Akhisar İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	3.444 m2	1991	Maliye Hazine-Tahsisli (2014-2016 Güçlendirme)
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Alaşehir İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	400 m2	-	-
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Gördes İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası A Blok	193,55 m2	2004	Hazine (Milli Emlak)
	Hizmet Binası B Blok	131,50 m2	2004	-
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Gölmarmara İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	600 m2	1960	Gölmarmara Belediyesi
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-

	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Kırkağaç İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	323 m2	1982	Hazine
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Köprübaşı İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	405 m2	2021	-
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Kula İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	360 m2	1979'dan önce	Hazine
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Salihli İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	1570 m2	2019	Hazine
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Sarıgöl İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	385 m2	1989	Hazine
	Lojman	120 m2	1983	Hazine
	Lojman	120 m2	1983	Hazine
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-

Saruhanlı İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	422 m2	1994	Hazine
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Selendi İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	1040 m2	2019	Hazine
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
		280 m2	1995	Hazine
		80 m2	1983	Hazine
Soma İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	568 m2	2013	Soma İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü
	Lojman	-	-	-
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
Turgutlu İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	3200 m2	2009	Hazine
	Lojman	1854 m2	1947	Hazine(Irlamaz Köy Grup Tarım Merkezi)
	Misafirhane	-	-	-
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesisi	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
	Lojman	140 m2	1985	Hazine (Sinirli Köy Grup Tarım Merkezi)
	Lojman	71,00 m2	1994	Hazine (Arsa Niteliğinde Urganlı Köy Grup Tarım Merkezi)

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 9: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılım

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Ahmetli İlçe Müdürlüğü	2025		2	-	3
	1989	1			
Akhisar İlçe Müdürlüğü	-	-	6	-	6
Alaşehir İlçe Müdürlüğü	2024		4	-	4
Demirci İlçe Müdürlüğü	1991	1	3	-	5
	1997	1			
Görmüş İlçe Müdürlüğü	1999	1	3	-	7
	1993	1			
	1989	1			
	2023	1			
Gölmarmara İlçe Müdürlüğü	1989	1	2	-	4
	1998	1			
Kırkağaç İlçe Müdürlüğü	2025		2	-	4
Köprübaşı İlçe Müdürlüğü	1991	1	2	1	4
Kula İlçe Müdürlüğü	1989	1	3	1	5
Salihli İlçe Müdürlüğü	2007	1	-	-	11
	1989	2	-		
	2015	2	-		
	1998	1	-		
	2024	-	4		
	2025	-	1		
Sarıgöl İlçe Müdürlüğü	1989	1	3	-	4
Saruhanlı İlçe Müdürlüğü	1989	1	3	-	5
	2004	1			
Selendi İlçe Müdürlüğü	1997	1	2	-	3
Soma İlçe Müdürlüğü	1999	1	2	-	3
Şehzadeler İlçe Müdürlüğü	-	-	4	-	5
Turgutlu İlçe Müdürlüğü	2009	2	3	-	6
	2001	1			
Yunusemre İlçe Müdürlüğü	2000	1	3	-	4

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

Tablo 10: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet)

Malzemenin Adı	Ahmetli İlçesi	Akhisar İlçesi	Alaşehir İlçesi	Demirci İlçesi	Gördes İlçesi	Gölmarmara İlçesi	Kırkağaç İlçesi	Köprübaşı İlçesi
Masaüstü Bilgisayar	29	39	20	19	24	25	13	27
Dizüstü Bilgisayar	4	54	29	4	12	12	15	4
Tablet Bilgisayar	-	2	-	-	-	-	-	-
Yazıcı	3	21	-	22	13	13	6	14
Faks	-	2	-	1	1	1	1	-
Fotokopi Makinesi	2	5	-	2	1	1	1	3
Projeksiyon Cihazı	1	4	-	1	1	1	1	-
Tarayıcı	1	5	-	3	3	3	2	1
Telefon	9	12	-	8	1	1	5	-
Modem	1	2	-	1	1	1	1	-
Fotoğraf Makinesi	-	4	-	1	1	1	-	-
Kamera	-	33	-	2	-	-	-	-
Video	-	-	-	-	-	-	-	-
Yazılım Lisansı	-	-	-	-	-	-	-	-
.....								

Malzemenin Adı	Kula İlçesi	Salihli İlçesi	Sarıgöl İlçesi	Saruhanlı İlçesi	Selendi İlçesi	Şehzadeler İlçesi	Turgutlu İlçesi	Yunusemre İlçesi
Masaüstü Bilgisayar	4	100	18	25	19	33	70	35
Dizüstü Bilgisayar	-	13	6	34	2	8	2	1
Tablet Bilgisayar	28	-	1	2	-	-	-	-
Yazıcı	-	25	5	5	8	22	22	13
Faks	7	1	1	-	1	1	1	
Fotokopi Makinesi	-	1	4	1	1	1	1	3
Projeksiyon Cihazı	3	2	1	2	2	1	1	1
Tarayıcı	-	2	3	4	2	4	3	3
Telefon	2	15	15	11	4	23	18	7
Modem	-	-	1	1	-	-	-	
Fotoğraf Makinesi	-	-	-	1	-	2	5	2
Kamera	-	-	-	-	-	-	9	-
Video	-	-	-	-	-	-	-	-
Yazılım Lisansı	-	-	-	-	-	-	-	-
.....							1	

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 11: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı

ÜNVAN	Ahmetli İlçesi	Akhisar İlçe	Alaşehir İlçe	Demirci İlçesi	Gördes İlçesi	Gölmarmara İlçesi	Kırkağaç İlçesi	Küprübaşı İlçesi	Kula İlçesi	Salihli İlçesi
İl Müdürü										
İl Müdür Yardımcısı										
Şube Müdürü										
İlçe Müdürü	1	1		1	1	1	1	1	1	
AVH										
GİH		5	7	1	1		3			4
THS	20	53	27	6	12	10	12	2	15	70
SHS	6	17	13	8	8	5	8	7	12	25
YHS		3	3				3		3	1
4/B Sözleşmeli	3	1		2	2	2		3	2	2
İşçi	1	3	3	1		3		1	1	3
Hizmet Alımı (Şoför vb.)								1		
Toplam	31	83	53	19	24	21	27	15	34	105

ÜN VAN	Sarıgöl	Saruhanlı	Selendi	Soma	Şehzadeler	Turgutlu	Yunusemre
İl Müdürü							
İl Müdür Yardımcısı							
Şube Müdürü							
İlçe Müdürü	1	1	1		1	1	1
AVH							
GİH	1	3	2	9			
THS	13	19	3	21	30	42	23
SHS	7	6	6	11	11	16	8
YHS				6		4	1
4/B Sözleşmeli	1	1	2		2	2	
İşçi		1	3	4		4	1
Hizmet Alımı (Şoför vb.)							
Toplam	23	32	17	51	44	69	34

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı
Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

www.tarimorman.gov.tr

/tctarim

/tarimgovtr

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
MANİSA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Adres: İl. Anafartalar Mh. 1519 Sk. No:3 - Şehzadeler